

Kalendárium (některá významná výročí) 2002

VERITAS

2. 1. 1872 † Johann Konrad Wilhelm **Löhe**, luterský bohoslovec a spisovatel
5. 1. 1842 † Jiří Jan **Opočenský** (* 1781), superintendent v Jimramově
6. 1. 1422 císař Zikmund dal zapálit **Kutnou Horu**
8. 1. 1422 vítězství husitů nad Zikmundem Lucemburským v bitvě u **Habrů**
8. 1. 1642 † Galileo **Galilei** (* 1564), italský fyzik, astronom a přírodovědec
10. 1. 1422 dobytí **Německého (Havlíčкова) Brodu** husity
11. 1. 1422 Jan **Žižka z Trocnova** pasován na rytíře
11. 1. 1872 otevřen evangelický učitelský seminář v Čáslavi
13. 1. 1572 † Jan **Augusta** (* 1500), básník a biskup Jednoty bratrské
20. 1. 1612 † císař **Rudolf II. Habsburský** (* 1552)
24. 1. 1852 † Jan **Kollár** (* 1793), evangelický kazatel a básník
5. 2. 1627 ustavena II. protireformační komise
11. 2. 1437 potvrzena **Basilejská kompaktáta**
21. 2. 1522 Martin **Luther** dokončil překlad Nového zákona do němčiny
23. 2. 1942 † Stefan **Zweig** (* 1881), rakouský spisovatel
1. 3. 1457 dle tradice založena Jednota bratrská v Kunvaldu
2. 3. 1282 † **Anežka Přemyslovna** (* 1211), abatyše a zakladatelka křesťanských sociálních ústavů
2. 3. 1962 † Bohuslav **Burian** (* 1891), senior na Vsetíně, historik
4. 3. 1962 † Jan Vladimír **Šebesta** (* 1878), farář v Pečkách, zakladatel **Jeronymovy jednoty**
5. 3. 1717 * Jan Theofil **Elsner** (* 1782), reformovaný kazatel v Berlíně, titulární bratrský senior, autor Elsnerova kancionálu
9. 3. 1422 popraven Jan **Želivský** (* ?), kněz a husitský vůdce
9. 3. 1962 † Zdeněk **Nejedlý** (* 1878), dějepisec husitského zpěvu, Masarykův životopisec
13. 3. 1922 † Josef **Baštecký**, učitel a básník, skladatel duchovních písní a evangelický knihkupec
14. 3. 1402 **Mistr Jan Hus** káže v **Betlémské kapli**

17. 3. 1942† Josef Svatopluk **Machar** (* 1864), básník, novinář, politik
22. 3. 1832† Johann Wolfgang von **Goethe** (* 1749), německý spisovatel
24. 3. 1622zákaz přijímání pod obojí (povolené od roku 1564)
24. 3. 1852zatčen Bedřich Vilém **Košut**, farář od Klimenta v Praze a internován v **Celovci** (Klagenfurthu) v Korutanech
28. 3. 1592* Jan Amos **Komenský** († 1670), poslední biskup Jednoty bratrské, “učitel národů”
29. 3. 1772† Emanuel **Swedenborg** (* 1688), švédský mystik a teozof
30. 3. 1802* Josef **Kačer** (* 1871), básník a evang. farář reformované církve
31. 3. 1462 papež Pius II. (Aeneas Sylvius Piccolomini) zrušil platnost **Basilejských kompaktát**
19. 4. 1882† Charles Robert **Darwin** (* 1809), anglický přírodovědec
23. 4. 997zavražděn druhý pražský biskup **Vojtěch** (* 955?)
27. 4. 1452**Jiří z Poděbrad** (* 1420, † 1471), pozdější český král “dvojího lidu”, se stává zemským správcem
27. 4. 1892† Ralph Waldo **Emerson** (* 1803), americký filozof a spisovatel
29. 4. 1732pruský král Fridrich Vilém I. přijal salzburské exulanty
30. 4. 1622 Karlova univerzita svěřena Jezuitům
10. 5. 1627vyhlášeno **Obnovené zřízení zemské** pro Čechy Ferdinandem II. – konec náboženské svobody
10. 5. 1932† Josef **Nešpor** (* 1858), senior v Chrudimi, redaktor “Hlasů ze Siona”
12. 5. 1902* ThDr. Josef Bohumil **Souček** († 1972), profesor Komenského fakulty, překladatel Nového zákona
12. 5. 1942† Emanuel **Rádl** (* 1873), filozof, zakladatel “Křesťanské revue”
12. 5. 1972† František Michálek **Bartoš** (* 1889), historik a profesor Husovy (Komenského) evangelické teologické fakulty
18. 5. 1432“**Soudce chebský**” – Písmo svaté jako rozhodčí pro husity i Basilejský koncil
23. 5. 1972† Kamil **Bednář** (* 1912), básník, esejista a překladatel
26. 5. 1952† Václav Vančura, biskup Jednoty bratrské
27. 5. 1942 atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda **Heydricha**

1. 6. 1942 popraven gestapem Vladislav **Vančura** (* 1891), spisovatel
1. 6. 1952 † John **Dewey** (* 1859), americký filozof a pedagog
2. 6. 1882 † Giuseppe **Garibaldi** (* 1807), italský revolucionář
10. 6. 1942 vyhlazeny **Lidice**
12. 6. 1912 † Zikmund **Winter** (* 1846), spisovatel a historik
12. 6. 1927 † Karel **Farský** (* 1880), zakladatel a patriarcha ČČSH
14. 6. 1932 † ThDr. Ferdinand **Císař** (* 1850), superintendent v Kloboukách
17. 6. 1412 **Mistr Jan Hus** vystoupil proti odpustkům
17. 6. 1722 misionářem Kristiánem **Davidem** založen **Herrnhut (Ochranov)**
21. 6. 1542 papežem Pavlem III. obnovena inkvizice
28. 6. 1912 † Josef Václav **Sládek** (* 1845), český básník a překladatel
4. 7. 1912 * Kamil **Bednář** († 1972), básník, esejista a překladatel
5. 7. 1632 * Izák **Caban** († 1707), evangelický kněz, filozof a přírodovědec
6. 7. 1415 v Kostnici upálen **Mistr Jan Hus**
11. 7. 1412 poprava tří mládenců, husitských prvomučedníků v Praze
18. 7. 1552 * císař **Rudolf II. Habsburský** († 1612)
3. 8. 1872 † Josef **Růžička** (* 1808), katecheta německého sboru v Praze, vydavatel “Českobratrského hlasatele” v letech 1849 až 1850
9. 8. 1742 † Jan **Liberda** (* 1700), exulantský kazatel a vydavatel kancionálu
19. 8. 1662 † Blaise **Pascal** (* 1623), francouzský filozof, teolog a matematik
20. 8. 1467 volba prvních bratrských kněží
20. 8. 1912 † William **Booth** (* 1829), zakladatel Armády spásy
22. 8. 1547
22. 8. 1707 Altranstädtská smlouva mezi švédským králem Karlem XII. a císařem Josefem I. přiznávající relativní svobodu pro evangelíky ve Slezsku
24. 8. 1572 **Bartolomějská noc** ve Francii (vyvraždění hugenotů včetně jejich vůdce, admirála **Gasparda de Celigny**)
28. 8. 1572 zavražděn Claude **Goudimel** (* 1514–20), hudební skladatel
29. 8. 1602 vydán mandát proti **Jednotě bratrské**

1. 9. 1452 město **Tábor** se poddalo zemskému správci **Jiřímu z Poděbrad**
9. 9. 1912 † Jaroslav **Vrchlický** (* 1853), básník, kritik a překladatel
9. 9. 1972 † ThDr. Josef Bohumil **Souček** (* 1902), profesor Komenského fakulty, překladatel Nového zákona
10. 9. 1982 † Jan Blahoslav **Čapek** (* 1903), literární historik a spisovatel
13. 9. 1872 † Ludwig Andreas **Feuerbach** (* 1804), německý filozof
14. 9. 1937 † Tomáš Garrigue **Masaryk** (* 1850), státník, filozof
15. 9. 1782 první německé luterské bohoslužby v Praze (Kristian Georg Schmidt)
16. 9. 1732 sedláci z Opočenska žádají vrchnost o povolení “bratrské evangelické víry”
28. 9. 1452 město Tábor se podřídilo pražskému biskupu Janu Rokycanovi
2. 10. 1892 † Joseph Ernest **Renan** (* 1823), autor spisu “Život Ježíšův”
6. 10. 1772 † David **Nitschmann**, ochranovský biskup
6. 10. 1782 reformované bohoslužby v Rychmburku, první legální v Čechách (Ferenc Kovács)
12. 10. 1492 mořeplavec Kryštof **Kolumbus** objevil Nový svět
15. 10. 1582 zaveden gregoriánský kalendář
18. 10. 1412 papežská klatba na **Mistra Jana Husa**, Hus se odvolává ke Kristu
25. 10. 732 Karel **Martel** porazil u Poitiers Araby a zastavil tak jejich expanzi dále do Evropy
31. 10. 1517 na kostel ve Wittenbergu přibito 95 tezí Martina **Luthera** – den reformace
1. 11. 1872 příjezd amerických kongregacionalistických kazatelů do Prahy (J. A. **Schauffler**, A. W. **Clark**, E. A. **Adams**)
6. 11. 1672 † Heinrich **Schütz** (Sagittarius; * 1585), hudební skladatel
6. 11. 1832 založen gustavadolfský spolek
13. 11. 1912 † Teréza **Nováková** (* 1853), spisovatelka
16. 11. 1632 † **Gustav II. Adolf** (* 1594), švédský král v bitvě u Lützen
24. 11. 1572 † John **Knox** (* 1513?), reformátor Skotska
29. 11. 1632 † **Fridrich V. Falcký** (* 1596), “zimní král”
29. 11. 1872 † Horace **Greeley** (* 1811), americký novinář, abolicionista

11. 12. 1617 zbořen evangelický kostel v obci **Hrob** – podnět
pro III. defenestraci a třicetiletou válku
12. 12. 1952 † Bedřich **Hrozný** (* 1879), orientalista, roz-
luštil chetitský jazyk
14. 12. 1417 upálen lord John **Oldcastle** (* 1378?), stoupenec
Wycliffův
27. 12. 1572 * Jan **Campanus Vodňanský** (* 1572), rektor
Univerzity Karlovy, básník a reformátor
31. 12. 1882 † Léon **Gambetta** (* 1838), francouzský státník a politik

Kalendárium 2003

1. 1. 1783 první luterské bohoslužby v Praze po vydání tolerančního patentu v roce 1781
5. 1. 1343 zemřel pražský biskup Jan z Dražic. Měl spory s inkvizicí, protože osvobodil z vězení několik “kacířů”, asi bekhardů.
17. 1. 1623 zahájena “očistná akce” kostelů pod obojí z iniciativy jezuitů (Jiřího Plachého). Z průčelí Týnského chrámu svržen kalich a socha Jiřího z Poděbrad. Zničeny hrobky arcib. Jana Rokycany a biskupa Luciana.
19. 1. 1563 Olivian a Ursinus vydali heidelberský katechismus.
3. 2. 1468 zemřel Johann Guttenberg, vynálezce knihtisku.
13. 2. 1763 Marie Terezie postoupila Prusku Slezsko bez souhlasu českého zemského sněmu.
23. 2. 1517 zemřel Tůma Přeloučský, biskup Jednoty bratrské a spisovatel. Důležité jsou jeho spisy O původu Jednoty bratrské apod.
23. 2. 1883 zemřel Jan Valerián Jirsík, osvícenský římskokatolický biskup v Českých Budějovicích, podporovatel českého školství.
2. 3. 1458 českým králem zvolen Jiří z Poděbrad. V době jeho vlády se začala prosazovat koncepce vlády nad zemí “dvojího lidu”, tj. podobojí a římskokatolického. Návrh na mírový svaz evropských panovníků.
23. 3. 1948 zemřel Nikolaj Alexandrovič Berďajev, významný náboženský filosof. Jeho filosofie vychází z pravoslavného myšlení.
29. 3. 1788 zemřel Charles Wesley, jeden ze zakladatelů Evangelické církve metodistické.
1. 4. 1403 M. Jan Hus rektorem university v Praze. Rektorát nám připomíná, že se universita v roce 1416 stává ideovou hlavou husitství z rozhodnutí stavů.
3. 4. 1893 zemřel B. V. Košut, husitsky smýšlející protestantský kněz. Napsal mj. “Co učil a kázal M. Jan Hus”. Tato knížka hrála značnou úlohu v době, kdy byla napsána.
7. 4. 1348 král Karel I. (od roku 1356 císař Karel IV.) založil v Praze Univerzitu, centrum vzdělanosti v Čechách, jeden z před-

pokladů husitství.

13. 4. 1598 francouzský král Jindřich IV. vydal Nantský edikt, dávající svobodu hugenotům.
1. 5. 1873 zemřel David Livingstone, misionář a cestovatel po Jižní Africe.
15. 5. 1923 pohřb Charlotty Masarykové, manželky T. G. Masaryka, která byla jeho životní oporou.
24. 5. 1213 zemřela královna Dagmar, manželka dánského krále Waldemara II., dcera českého krále Přemysla Otakara I. Stala se neoficiální světící Dánska.
29. 5. 1453 pád Cařihradu, oslabení východní církve, způsobeno do značné míry křižáky.
8. 6. 1413 M. J. Hus dokončil spis De ecclesia (O církvi). Hlavou církve je mu Kristus a ne papež. Jde o jedno ze základních pojetí české reformace.
21. 6. 1621 poprava 27 představitelů protihabsburského odboje, jehož cílem byla svoboda vyznání.
24. 6. 1623 Ferdinand II. vypovídá všechny Římu nepoddané duchovní ze země.
5. 7. 1503 nařízení krále vyhledávat kacíře v královských městech a upálit bratrské kněze, neodvolají-li.
5. 7. 1903 položen základní kámen Husova pomníku v Praze. V komisi pro jeho postavení byl i historik Josef Pekař. Vyjádření úcty k M. J. Husovi.
6. 7. 1415 upálen v Kostnici M. J. Hus.
10. 7. 1913 v Praze zemřel Mikuláš Aleš, autor celé řady obrazů a grafik.
22. 7. 1423 upálen v Tournai Giles Mersault, misionář husitství ve Flandrech a severovýchodní Francii.
25. 7. 1918 založena Hebrejská universita v Jeruzalémě.
8. 8. 1488 vytištěn úplný text českého překladu Bible. Šlo o tzv. Pražskou bibli.

22. 8. 1433 upálen v St. Andrews ve Skotsku český lékař a husitský misionář M. Pavel z Kravař.
25. 8. 1583 zemřel Sixt z Ottersdorfu, městský písař, který zapsal historii potlačení městských práv kališnických měst Ferdinandem I. po tzv. "krvavém sněmu" v roce 1547. Šlo o trest za to, že stavové nepodpořili potlačování povstání německých protestantů. Nejhůře postižena města a nižší šlechta.
24. 9. 1483 překažena "Bartolomějská noc" v Praze. Katolická strana měla v plánu zlikvidovat kališníky v Praze. To bylo překaženo kališníky. Při tom byly objeveny na radnicích na Starém a Novém Městě a na Menším městě nepořádky v sirotčích pokladnách (rozkrádání peněz). Viníci potrestáni.
20. 10. 1483 biskup Augustin Lucián slavně přijat v Praze a uveden do Týnského chrámu. Sloužil jako biskup kališnické církvi.
27. 10. 1413 Mistr Jan Hus dopsal Postilu. Knihu nepopíratelného významu pro husitské hnutí.
27. 10. 1553 v Ženevě upálen Miguel Servet, oběť náboženské nesnášenlivosti. Byl totiž unitářem.
29. 11. 1378 v Praze zemřel Karel IV.
2. 12. 1918 zrušení šlechtických titulů.
10. 12. 1948 OSN přijala Deklaraci lidských práv.
17. 12. 1918 na společné synodě luterských a kalvínských sborů založena na České konfesi Českobratrská církev evangelická.
18. 12. 1848 v Praze zemřel Bernard Bolzano, kněz reformista. Vynikl též v teoretické matematice a fyzice. Jako josefinista byl podroben četným pronásledováním.
25. 12. 1928 zemřela Mathilda Wiedeová, pečovatelka o propuštěné trestance při začleňování do života po výkonu trestu.
25. 12. 1938 v Praze zemřel Karel Čapek.
27. 12. 1883 v Praze zemřel Josef Fr. Hurdálek, osvícenský biskup, přinucený roku 1822 k rezignaci.

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2004

3. 1. 1544 M. Václav Mitmánek, administrátor dolní konzistoře, vypovězen z českých zemí.
7. 1. 1894 vyšlo první číslo časopisu Bratrské listy (Václav Beška).
11. 1. 1584 vydán mandát Rudolfa II. proti Bratřím.
18. 1. 1534 † v Praze Jan Hlavsa z Liboslavě, nakladatel Benátské bible.
28. 1. 1919 zákonem založena Masarykova univerzita v Brně.
31. 1. 1929 † Jan Karafiát, reformovaný kazatel, autor "Broučků".
7. 2. 1984 † Martin Niemöller, vůdce německé vyznávající církve, bojovník proti nacismu v Německu.
8. 2. 994 † Mlada, dcera knížete Boleslava I., první abatyše ženského kláštera v Praze (u sv. Jiří na Pražském hradě).
9. 2. 1519 † M. Václav Koranda ml. z Nové Plzně, důležitý husitský bohoslovec, rektor Univerzity, administrátor dolní konzistoře hájící radikální husitské teze.
9. 2. 1944 † ThDr. František Žilka, profesor Husovy bohoslovecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.
14. 2. 869 † Konstantin (Cyril) v Římě.
23. 2. 1654 pražská univerzita sloučena s jezuitskou kolejí, vytvořena Karlo-Ferdinandova Univerzita a svěřena Tovaryšstvu Ježíšovu.
24. 2. 1469 český král Jiří z Poděbrad zajal uherského krále Matyáše Korvína.
24. 2. 1819 * Bedřich Vilém Košut, reformovaný farář v Praze u Klimenta, velká osobnost roku 1848, po té dlouho žijící v internaci v Celovci (Korutany), následně doživotně vyhoštěn z habsburské monarchie.
4. 3. 1849 vydán patent mj. i o veřejném vyučování evangelického náboženství v Rakousku.
6. 3. 1804 založena Britická a zahraniční biblická společnost.
7. 3. 1274 † Tomáš Akvinský, středověký filozof a scholastik.
9. 3. 1554 vydán mandát Ferdinanda I. Habsburského proti Jednotě bratrské.
15. 3. 1459 † Mikuláš Biskupec z Pelhřimova, tábořský biskup.

14. 3. 1939 slovenská část sněmu Republiky česko-slovenské vyhlásila samostatný slovenský stát.
15. 3. 1939 zbytek Česko-Slovenska okupován německým vojskem, vyhlášen nacistický Protektorát Čechy a Morava na základě Adolfem Hitlerem vynucené smlouvy.
23. 3. 1554 na Velký pátek otevřen v Mladé Boleslavi Velký sbor za přítomnosti až 20 000 účastníků.
24. 3. 1564 římskokatolickou církví vydán Index Librorum Prohibitum.
25. 3. 1414 M. Jakoubek ze Stříbra vyhlásil, že má být Svátost Večeře Páně vysluhována podobojí způsobou.
26. 3. 1564 biskup Jednoty bratrské Jan Augusta propuštěn z žaláře na Křivoklátu.
29. 3. 1564 † Martin Kuthen ze Šprinberka, autor Kroniky o založení země české, měšťan a písař Starého Města pražského.
5. 4. 1889 * prof. PhDr. František Michálek Bartoš, DrSc., profesor Husovy bohoslovecké fakulty a Komenského evangelické bohoslovecké fakulty, významný český historik.
8. 4. 1919 zřízena Husova evangelická bohoslovecká fakulta v Praze.
14. 4. 1614 † Jan Jaffet, dějepisec Jednoty bratrské.
16. 4. 1564 na naléhání Ferdinanda I. povolil papež Pius IV. kromě přijímání pod jednou také přijímání pod obojí způsobou v Čechách, na Moravě a v některých sousedních zemích.
19. 4. 1529 protestovalo panstvo a hornoněmecká města na sněmu ve Špýru proti potlačování reformace
20. 4. 1919 ThDr. Karel Farský sloužil v Roprachticích bohoslužby česky.
30. 4. 1344 pražské biskupství povýšeno na arcibiskupství.
5. 5. 1544 Papež Kliment VI. povolil, aby českého krále korunovali arcibiskup pražský s olomouckým a litomyšlským biskupem.
14. 5. 1854 * Josef Theodor Müller, dějepisec Jednoty bratrské.
27. 5. 1564 † Jan Kalvín, významný reformátor církve.
30. 5. 1434 bitva u Lipan, v níž padl Prokop Holý a Prokůpek
1. 6. 1889 † Bartoloměj Němčanský, biskup Jednoty bratrské.
4. 6. 1959 † František Hoffer, známý kazatel u sv. Mikuláše na Starém Městě pražském.

8. 6. 1889 * prof. Josef Lukl Hromádka, děkan Komenského evangelické bohoslovecké fakulty.
7. 6. 1424 Jan Žižka zvítězil u Malešova nad pražany.
15. 6. 1949 † ThDr. Josef Křenek, třetí synodní senior Českobratrské církve evangelické.
17. 6. 1609 znovuotevřen Velký sbor v Mladé Boleslavi, konfiskát vykoupený Petrem Vokem z Rožmberka.
20. 6. 1884 † v Mariánských Lázních Václav Beneš Třebízský, římskokatolický kněz a spisovatel historické prózy, velký ctitel Husa a husitství.
21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského odboje
26. 6. 1494 † Ctibor Tovačovský z Cimburka, husita, moravský zemský hejtman, autor právního dokumentu "Knihy Tovačovské" (zároveň první formulace náboženských svobod).
29. 6. 1374 † v Avignonu Jan Milíč z Kroměříže, Husův předchůdce.
29. 6. 1934 † v Železné Rudě Adolf Kašpar, ilustrátor zejména Jirákových spisů.
30. 6. 1364 † v Roudnici nad Labem Arnošt z Pardubic, pražský arcibiskup.
6. 7. 1415 Mistr Jan Hus upálen v Kostnici.
9. 7. 1609 císař Rudolf II. vydal Majestát přiznávající náboženskou svobodu.
11. 7. 1924 konsistoř Církve československé konstatovala, že patriarchou Československé církve byl zvolen ThDr. Karel Farský.
12. 7. 1349 se v Čechách poprvé objevili flagelanti.
15. 7. 1704 * August Gottlieb Spangenberg, biskup a obnovitel Jednoty bratrské.
16. 7. 1054 Roztržka mezi Římem a Byzancí, rozkol církve na východní a západní.
28. 7. 1914 Rakousko–Uhersko vypovědělo válku Srbsku.
28. 7. 1869 † Jan Evangelista Purkyně, slavný přírodovědec (doporučil zakoupit lešenské folianty).
30. 7. 1419 první pražská defenestrace
7. 8. 1814 znovuzřízeno Tovaryšstvo Ježíšovo (jezuitský řád).
8. 8. 1884 † v tyrolském Ötzu dr. Miroslav Tyrš, jeden ze zakladatelů Sokola.

9. 8. 1914 první čeští dobrovolníci se v Paříži přihlásili do československého vojska.
12. 8. 1474 † bratr Řehoř v Brandýse nad Orlicí, zakladatel Jednoty bratrské.
17. 8. 1419 shromážděním na Bzí hoře vydán husitský manifest.
19. 8. 1619 byli Habsburkové usnesením sněmu zbaveni českého trůnu.
20. 8. 1609 platnost Majestátu Rudolfa II. vyhlášena i pro Slezsko.
28. 8. 1654 † Axel hrabě Oxenstjerna, švédský státník.
29. 8. 1924 zahájeno první zasedání sněmu Československé církve, na němž byly přijaty ústava církve a Věroučné směrnice prof. K. Statečného.
1. 9. 1939 přepadením Polska nacistickým Německem zahájena druhá světová válka.
3. 9. 1939 polský prezident vydal dekret o vytvoření legionu Čechů a Slováků (v něm byli i českoslovenští letci).
5. 9. 1439 † M. Křišťan z Prachatic, velký středověký vědec, astronom a lékař.
14. 9. 1424 smíření Jana Žižky s pražany.
15. 9. 1564 * Karel Starší ze Žerotína, významný moravský šlechtic, člen Jednoty bratrské.
19. 9. 1899 v Brně zřízena česká technika.
20. 9. 1784 vznikla Česká společnost nauk (od r. 1790 Královská česká společnost nauk)
29. 9. 1939 ustavena první československá jednotka ve Francii.
5. 10. 1864 † Theodor Fliedner, zakladatel Diakonie.
10. 10. 1864 * ThDr. Josef Souček, první synodní senior Českobratrské církve evangelické.
11. 10. 1424 † Jan Žižka před Přibyslaví.
14. 10. 1949 přijat zákon o hospodářském zabezpečení církví státem, který měl ve svých důsledcích likvidovat církve a náboženské společnosti.
15. 10. 1424 Jan Žižka pohřben v Hradci Králové (pravděpodobně je uložen pod kostelem sv. Ducha dodnes).
16. 10. 1439 † kněz Ambrož z Hradce, vůdce sirotků.
19. 10. 1419 klášter na Slovanech se stal husitským.

28. 10. 1939 tichou demonstrací vzpomínán vznik ČSR, nacistická provokace, někde střelba do lidí, smrtelně raněn medik Jan Opletal spolu s jedním dělníkem. Tentýž den bylo nařízeno Židům nosit žlutou Davidovu hvězdu.

3. 11. 1414 Husův příjezd do Kostnice

4. 11. 1419 počátek pronásledování husitů v Kutné Hoře

5. 11. 1414 zahájeno jednání koncilu v Kostnici.

11. 11.1939 zemřel Jan Opletal, o čtyři dny později byl pohřben.

17. 11. 1939 uzavření českých vysokých škol (původně na tři roky)

17. 11. 1989 počátek "sametové" revoluce na demonstraci studentů při vzpomínce na uzavření českých vysokých škol za druhé světové války

25. 11. 1889 kníže Karel Schwarzenberg nazval při debatě ve sněmu husity bandou lupičů a žhářů. Důvodem pro to byl záměr umístit desku se jménem M. J. Husa na fasádu Národního muzea.

26. 11. 1414 M. Jakoubek ze Stříbra podává v kostele U Martina ve zdi svátost Večeře Páně pod obojí (současně i ve třech dalších kostelech).

26. 11. 1939 † v Poličce prof. Arne Novák, literární historik, syn Terézy Novákové.

28. 11. 1414 Mistr Jan Hus uvězněn v Kostnici.

1. 12. 1414 papež Jan XXIII. jmenoval komisi pro Husovu při.

1. 12. 1904 † Vilém Hartwig, kolportér a zakladatel sirotčince.

2. 12. 1804 † český buditel prof. Stanislav Vydra, počátek národního obrození.

4. 12. 1609 Betlémská kaple předána stavy do správy Jednoty Bratrské.

6. 12. 1414 Mistr Jan Hus uvězněn v dominikánském klášteře.

8. 12. 1369 † Konrád Waldhauser, první reformní kazatel.

8. 12. 1869 první Vatikánský koncil (vyhlásil papežskou neomylnost ve věcech víry a mravů, prohlášena Urbi et orbi – přijato jako dogma)

12. 12. 1569 † Matěj Červenka, biskup Jednoty bratrské.

21. 12. 1834 poprvé provozována Fidlovačka, kde byla poprvé zpívána píseň Kde, domov můj? – pozdější česká hymna.

24. 12. 1619 sloužena kalvínská bohoslužba ve svatovítském kostele na Pražském hradě, "vyčištěným" kazatelem Scultétem. Po-

horšilo to české stavy bez rozdílu vyznání.

24. 12. 1919 poprvé sloužena půlnoční mše česky – počátek aktivit, které vedly k založení CČS(H).

30. 12. 1384 † Jan Viklef v Lutterworthu.

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2005

Leden

2. 1. 17 5 † Daniel Stránský, český spisovatel a teolog.
. 1. 1420 mučednictví kouřimského faráře Jana Chodka, kněží Jakuba a Linharta a mnoha dalších husitů v Kutné Hoře
7. 1. 1590 † Jacob Andreae, profesor teologie.
. 1. 1560 † Jan Łaski, polský bratrský teolog.
8. 1. 1920 založena Církev československá (husitská).
14. 1. 18 5 * Albert Schweitzer, bohoslovec, filozof, lékař a varhaník.
18. 1. 1850 * Jan Pelíšek, farář a senior v Semtěši, básník.
23. 1. 1500 † Matěj Kunvaldský, první biskup Jednoty bratrské.
25. 1. 1525 natrvalo prodloužena platnost Smlouvy kutnohorské o náboženské snášlivosti mezi stavy v Čechách.
30. 1. 1460 †(?) Petr Chelčický, reformační myslitel.

Únor

1. 2. 1830 † Jan Végħ, kazatel toleranční reformované církve a spisovatel.
2. 2. 1905 založena Kostnická jednota.
5. 2. 1565 † Jan Černý, český historik a biskup Jednoty bratrské.
5. 2. 1705 † Philipp Jakob Spener, bohoslovec, otec pietismu.
6. 2. 1530 † Kliment Bosák, skladatel duchovních písní.
8. 2. 1945 † Jaroslav Šimsa, sekretář YMCA, redaktor.
11. 2. 1650 † René Descartes, francouzský filozof.
12. 2. 1975 † Leontýna Mašínová, křesťanská (reformační) spisovatelka.
16. 2. 1425 v Heidelbergu upálen Jan Drändorf (husitský mučedník).
19. 2. 1420 dobyto město Ústí nad Lužnicí, základ města Tábor.
20. 2. 1790 † Josef II., rakouský císař.
24. 2. 1830 *Karolína Světlá, spisovatelka.
25. 2. 1880 † Johann Christoph Blumhard, farář v Bad Bohlu.
27. 2. 380 křesťanství prohlášeno jediným státním náboženstvím římské říše (císař Theodosius).

Březen

1. 3. 1420 vyhlášena křížová výprava proti husitům.
4. 3. 1920 Karel Farský zvolen předsedou ústředního výboru ČČS(H).
7. 3. 1850 * Tomáš Garrigue Masaryk, první prezident ČSR.
- ? 146 návrh Jiřího z Poděbrad na ustavení svazu křesťanských panovníků na obranu proti Turkům (jakýsi předchůdce organizací typu OSN či NATO)
12. 3. 1930 † Alois Jirásek, spisovatel.
13. 3. 1485 vyhlášen kutnohorský náboženský smír mezi utrakvisty a římskými katolíky, jde o první smlouvu o vzájemné snášlivosti a svobodě svědomí v Evropě.
15. 3. 1420 ve Vratislavi upálen Jan Krása, pražský měšťan, husita.
20. 3. 139 ve Vltavě utopen Johánek z Pomuka, s nímž je mylně ztotožňován barokní fiktivní světec doby protireformace sv. Jan Nepomucký.
25. 3. 1420 Žižkovo vítězství u Sudoměře
27. 3. 1760 † Jiří Vostrý, „kacířský emisar“

Duben

6. 4. 885 † Metoděj, arcibiskup moravsko-panonský.
8. 4. 1945 odsouzen a následujícího dne popraven Dietrich Bonhoefer, německý bohoslovec.
1. 4. 1865 zavražděn Abraham Lincoln, americký prezident, představitel boje proti otroctví.
19. 4. 156 † Philipp Melanchton, autor augsburské konfese, „učitel Německa“.
20. 4. 1495 † bratr Jan Táborský, člen úzké rady jednoty bratrské.
30. 4. 1910 zemřel Justus Emanuel Szalatnay, český ref. superintendent ve Velimi.

Květen

5. 5. 1525 † Bedřich III. Moudrý, saský kurfiřt, Lutherův ochránce.
8. 5. 390 †(?) Řehoř z Naz, jeden z kappadockých otců, biskup.
8. 5. 1685 J. Radvanský umučen v Prešově během pronásledování evangelíků.

9. 5. 1760 † hrabě Mikuláš Ludvík Zinzendorf, obnovitel jednoty bratrské.
11. 5. 1575 dokončení textu české konfese (18. 5. předložena císaři)
14. 5. 1610 zavražděn francouzský král Jindřich IV. Navarrský.
15. 5. 1525 porážka sedláků u Frankenhauseu
26. 5. 1700 * Mikuláš Ludvík Zinzendorf.
31. 5. 1680 † Joachim Neander, reformovaný básník.

Červen

1.	6.	165	údajně popraven Justin Martyr, apologet křesťanství.
3.	6.	1880	založena Svobodná reformovaná církev.
5.	6.	1415	první Husovo slyšení před koncilem v Kostnici
12.	6.	1905	† Wácslaw Wladiwoj Tomek, historik.
20.	6.	1540	bratří poprvé veřejně ordinovali své kněze.
2 .	.	1525	popraven Tomáš Müntzer.
2 .	6.	1950	popravena dr. Milada Horáková.

Červenec

6.	7.	1415	upálen Mistr Jan Hus.
7.	.	1660	† Jiří II. Rákoczi, příznivec J. A. Komenského.
14.	7.	1420	bitva na Vítkově, Žižkovo vítězství nad křižáky
16.	7.	1410	spálení Viklefových knih na příkaz arcibiskupa Zbyňka Zajíce z Házmburka
18.	7.	1870	I. vatikánský koncil vyhlásil dogma o neomylnosti papeže ve věci víry a mravů.
21.	7.	1690	† John Eliot, anglikánský bohoslovec.
25.	7.	325	zakočen nikajský koncil, který odsoudil ariánství jako herezi.
28.	7.	1750	† Johann Sebastian Bach, hudební skladatel.

Srpen

5.	8.	1845	počátek Evangelické aliance
13.	8.	1910	† Florence Nightingalová, organizátorka péče o nemocné.
16.	8.	1945	† Kamil Krofta, historik a básník.
17.	8.	1895	založen Světový svaz křesťanských studentů.
19.	8.	1925	zahájena světová konference křesťanských církví Život a dílo.
23.	8.	1535	první vydání Kalvínova spisu Instituce
28.	8.	430	† Augustinus Aurelius, církevní otec, biskup v Hippo.
31.	8.	1855	* Jindřich Vančura, český dějepisec.

Září

2.	9.	1415	stížný list 452 českých a moravských pánů koncilu v Kostnici
4.	9.	1965	† Albert Schweitzer, bohoslovec, lékař v Lambaréne, varhaník.

5.	9.	1735	* Johann Christian Bach, německý hudební skladatel.
11.	9.	1905	† Jan Janata, evangelický básník.
12.	9.	150	* Jiří Izrael, senior jednoty bratrské v Polsku.
13.	9.	1565	† Vilém Farell, reformátor v Ženevě a Neuchâtel.
17.	9.	1575	† Heidrich Bullinger, autor helvetské konfese.
21.	9.	1520	† Viktorin Kornel ze Všehrd, humanista a právník.
25.	9.	1555	augsburský náboženský smír
27.	9.	1540	potvrzen jezuitský řád.
30.	9.	420	† Hieronymus, překladatel Bible do latiny.
30.	9.	1770	† George Whitefield, spoluzakladatel metodismu.

Říjen

1.	10.	1905	otevřeno muzeum J. A. Komenského v Naardenu.
2.	10.	1975	† Rudolf Říčan, profesor církevních dějin na Komenského fakultě.
3.	10.	1780	† Jan Jílek, exulant.
12.	10.	1900	* Jaroslav Šimsa, sekretář YMCA, redaktor Křesťanské revue.
16.	10.	1870	v Potštejnu založen první sbor Ochranovské jednoty bratrské u nás.
21.	10.	1435	Jan Rokycana zvolen arcibiskupem.
22.	10.	1685	odvolán edikt nantský.
23.	10.	1600	† bratr Jan Efraim, přední biskup Jednoty bratrské, překladatel Bible kralické.
27.	10.	1850	první evangelické bohoslužby v klimentském kostele v Praze
30.	10.	1910	† Jean Henri Dunant, zakladatel Červeného kříže.
31.	10.	1517	95 tezí Martina Luthera – den reformace

Listopad

2.	11.	1480	kněz Michal Polák umučen na Karlštejně.
5.	11.	1805	posvěcen salvátorský kostel v Praze.
8.	11.	1620	bitva na Bílé hoře
11.	11.	1855	† Sören Kierkegaard, dánský filozof a teolog.
14.	11.	1535	vydána bratrská konfese.
15.	11.	1670	† v Amsterodamu J. A. Komenský.
19.	11.	1580	† Jiří Melantrich z Aventina, tiskař a nakladatel.
20.	11.	1910	† Lev Nikolajevič Tolstoj, ruský myslitel a spisovatel.

- 21. 11. 1790 † Jan Láho, superintendent v Krucemburku.
- 23. 11. 10 † Klement Římský.
- 26. 11. 1095 papež Urban II. vyhlásil první křížovou výpravu do Svaté země.
- 26. 11. 1414 Večeře Páně pod obojí způsobou vysluhována poprvé v Praze u Martina ve zdi.
- 27. 11. 1950 † Antonín Boháč, synodní kurátor Českobratrské církve evangelické.
- 28. 11. 1695 oběšen v Plzni Jan Sladký – Kozina.

Prosinec

- 8. 12. 1965 ukončen druhý vatikánský koncil.
- 9. 12. 1905 důsledná a úplná odluka církve a státu ve Francii.
- 10. 12. 1520 Martin Luther dal veřejně spálit papežskou bulu.
- 13. 12. 1545 zahájen tridentský koncil, který vyhlásil program boje s reformací (rekatolizaci).
- 23. 12. 1555 Mikuláš Dačický z Heslova, spisovatel.
- 25. 12. 800 korunovace Karla Velikého císařem
- 26. 12. 1420 husité povraždění při bohoslužbách v Krčíně.
- 27. 12. 1370 datována vůbec první dochovaná česky psaná listina – smlouva měšťana Nového města pražského Peška Neuburgera s panem Bočkem z Kunštátu.

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2006

Leden

- 4. 1. 1846 * Jan **Karafiát**, reformovaný farář, spisovatel (1846–1929)
- 21. 1. 1536 poprava münsterských novokřtěnců

Únor

- 4. 2. 1906 * Dietrich **Bonhoeffer**, německý teolog (1906–1945)
- 15. 2. 1976 † Přemysl **Pitter**, pedagog (1895–1976)
- 18. 2. 1546 † Martin **Luther**, teolog a reformátor (1483–1546)
- 24. 2. 1926 † František **Kozák**, bohoslovec (1857–1926)
- 25. 2. 1536 † Berchtold **Haller**, reformátor, Bern (1492–1536)

Březen

- 19. 3. 1656 † Georg **Calixtus**, lutherský teolog (1586–1656)
- 21. 3. 1556 upálen Thomas **Cranmer**, anglikánský arcibiskup (1489–1556)

Duben

- 9. 4. 1836 založena severoněmecká misie

Květen

- 10. 5. 1886 * Karl **Barth**, švýcarský a německý teolog (1886–1968)
- 14. 5. 1316 * **Karel IV.** Lucemburský, král a císař (1316–1378)
- 26. 5. 1876 † František **Palacký**, historik a politik (1798–1876)
- 30. 5. 1416 upálen Mistr **Jeroným Pražský** (1378/80–1416)

Červen

- 17. 6. 1566 uveřejněno helvetské vyznání
- 21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze
- 22. 6. 1786 zbořena Betlémská kaple

Červenec

- 1. 7. 1866 * Václav **Flajšhans**, filolog a historik (1866–1950)
- 5. 7. 1436 v Jihlavě vyhlášena basilejská kompaktáta
- 6. 7. 1415 v Kostnici upálen Mistr Jan **Hus** (1371?–1415)
- 11. 7. 1856 † Josef Kajetán **Tyl**, spisovatel, dramatik (1808–1856)
- 12. 7. 1536 † Erasmus **Rotterdamský**, filosof, teolog, humanista (1469–1536)
- 29. 7. 1856 † Karel **Havlíček** Borovský, spisovatel a novinář (1821–1856)
- 30. 7. 1976 † Rudolf **Bultmann**, německý novozejmík (1884–1976)

Srpen

- 4. 8. 1306 zavražděn **Václav III.**, poslední Přemyslovec (1289–1306)
- 10. 8. 1536 * Kaspar **Olevianus**, teolog (1536–1587)
- 29. 8. 1526 † **Ludvík Jagellonský** v bitvě u Moháče (1506–1526)

Září

- 18. 9. 1961 † Dag Hjalmar **Hammarskjöld**, spisovatel (1905–1961)
- 25. 9. 1846 * Otakar **Červinka**, básník (1846–1915)

Říjen

- 9.10.1636 † **Karel starší ze Žerotína**, politik (1564–1636)
- 23.10.1456 † sv. Jan **Kapistrán**, františkánský mnich, vášnivý kazatel a misionář, protivník husitů a papežský plnomocník pro Čechy (1385–1456)
- 31.10.1517 **světový den reformace** (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 21.11.1976 † Otto **Rutrlé**, teolog Církve československé husitské (1908–1976)

Prosinec

- 27.12.1846 * Zikmund **Winter**, spisovatel a historik (1846–1912)

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2007

Leden

6. 1. 1857 * Václav **Vančura**, český biskup Jednoty bratrské po J. A. Komenském

Únor

11. 2. 1547 † Jan **Roh z Domažlic**, bratrský biskup luterské orientace

16. 2. 1497 * Filip **Melanchton**, luterský teolog, pokračovatel M. Luthera

Březen

1. 3. 1457 založena Jednota bratrská

5. 3. 1717 * Jan Theofil **Elsner**, reformovaný kazatel v Berlíně, titulární bratrský senior, autor Elsnerova kancionálu

10. 3. 1417 Univerzita Karlova se přihlásila ke kalichu

12. 3. 1607 * Paul **Gerhard**, německý teolog, autor církevních písní

26. 3. 1467 na Zelený čtvrtek zvoleni bratrští kněží

28. 3. 1592 * Jan Ámos **Komenský**, biskup Jednoty bratrské, „učitel národů“

Duben

12. 4. 1207? † Petr **Valdes**, lyonský kupec následující Krista v chudobě, zakladatel valdenských

12. 4. 1437 basilejská kompaktáta prohlášena v Praze

23. 4. 997 † **Vojtěch** Slavníkovec, druhý pražský biskup

Květen

10. 5. 1627 vyhlášeno Obnovené zřízení zemské pro Čechy Ferdinandem II. – konec náboženské svobody

12. 5. 1727 potvrzena Statuta Ochranské Jednoty bratrské

12. 5. 1972 † František Michálek **Bartoš**, evangelický historik, velký znalec husitství

18. 5. 1432 soudce chebský – Písmo svaté jako rozhodčí pro husity i Basilejský koncil

25. 5. 1577 vydána formule svornosti (Formula concordiae) – jeden z věroučných dokumentů některých luteránských církví

29. 5. 1637 † Jiří **Třanovský**, autor evangelických písní

Červen

- 8. 6. 1727 † August Hermann **Francke**, evangelický pedagog, teolog
- 12. 6. 1927 † Karel **Farský**, modernistický kněz, první patriarcha CČS(H)
- 17. 6. 1722 založen Ochránov (Herrnhut), Kristian David porazil strom
- 21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

Červenec

- 6. 7. 1415 v Kostnici upálen Mistr Jan **Hus**
- 31. 7. 1627 protireformační mandát (Čechy a Morava) v rámci Obnoveného zřízení

Srpen

- 12. 8. 1927 † Karel **Statečný**, teolog CČS(H)
- 13. 8. 1727 Slavná Večeře Páně obnovené Ochránovské Jednoty (Bethesdorf)
- 22. 8. 1547 krvavý sněm (poprava), omezení českých stavů

Září

- 1. 9. 1452 Tábor se vzdal vojskům Jiřího z Poděbrad
- 1. 9. 1707 Altranstädtská smlouva mezi švédským králem Karlem XII. a císařem Josefem I. přiznávající relativní svobodu pro evangelíky ve Slezsku povoleno stavět evangelické „chrámy milosti“
- 4. 9. 1942 † **Gorazd**, biskup pravoslavné církve, popraven nacisty (ukryl parašutisty po atentátu na R. Heydricha)
- 5. 9. 1997 † Matka **Tereza**, misionářka chudých z Kalkaty
- 9. 9. 1437 † Jan **Roháč z Dubé**, zajatý na hradě Sion, popraven za odpor
- 10. 9. 1982 † Jan Blahoslav **Čapek**, komeniolog
- 14. 9. 1937 † Tomáš Garrigue **Masaryk**, státník, filozof
- 21. 9. 1522 vydán Lutherův překlad Nového Zákona

Říjen

- 31.10.1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 10. 11 1827 † Michal **Blažek**, první moravský superintendent HV

16.11.1632 † Gustav **Adolf**, švédský král, ochránce protestantů

16.11.1832 založen Gustav Adolf Werk (nadace pro podporu evangelických církví)

24.11.1572 † John **Knox**, skotský reformátor

Prosinec

2.12.1657 † Pavel **Stránský**, historik, pobělohorský exulant

12.12.1617 zbořen evangelický kostel v obci Hrob – podnět pro III. defenestraci a třicetiletou válku

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2008

Leden

- 5. 1. 1628 Jan Amos Komenský odešel z vlasti do Lešna
- 24. 1. 1923 * Amedeo **Molnár**, český evangelický historik

Únor

- 3. 2. 1468 † Johannes **Gutenberg**, vynálezce knihtisku

Březen

- 2. 3. 1458 Jiří z Poděbrad zvolen českým králem
- 6. 3. 1458 † Friedrich **Reiser**, německý valdenský a husita (upálen)
- 7. 3. 1968 † ThDr. Viktor **Hájek**, synodní senior ČCE v letech 1950–1968
- 22. 3. 1808 † Václav Matěj **Kramerius**, nakladatel, národní buditel
- 23. 3. 973 založeno pražské biskupství

Duben

- 4. 4. 1968 † Martin Luther **King**, baptistický kazatel (zavražděn)
- 7. 4. 1348 založeno Vysoké učení pražské (Karlova univerzita)
- 20. 4. 1468 † Martin **Lupáč**, husitský biskup
- 22. 4. 1418 ukončen koncil v Kostnici
- 25. 4. 1548 zajati členové Jednoty bratrské Jan Augusta a Jakub Bílek

Květen

- 2. 5. 373 † **Anastasius** (Atanáš), alexandrijský biskup (protiariánský)
- 4. 5. 1548 Jednota bratrská vypovězena z Čech (tzv. první exil)
- 23. 5. 1498 † Girolamo **Savonarola**, italský mnich, reformista (upálen)
- 23. 5. 1618 3. pražská defenestrace, počátek třicetileté války
- 25. 5. 1868 Májové zákony redukovaly konkordát

Červen

- 4. 6. 1848 Slovanská mše na Koňském trhu (Slovanský sjezd v Praze)
- 7. 6. 1938 † ThDr. Josef **Souček**, synodní senior ČCE v letech 1918–1938
- 14. 6. 1798 * František **Palacký**, český historik a politik
- 17. 6. 1703 * John **Wesley**, zakladatel metodismu
- 20. 6. 1628 z Čech vypovězení poslední evangelíci
- 21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

Červenec

- 1. 7. 1628 Obnovené zřízení zemské vyhlášeno pro Moravu
- 6. 7. 1415 † Mistr Jan **Hus** v Kostnici (upálen)
- 6. 7. 1738 na výročí MJH založen Herrenhaag
- 8. 7. 1958 † Pavel **Eisner**, jazykovědec, literární kritik
- 15. 7. 1588 † Jiří **Israel**, biskup Jednoty bratrské pro Polsko

30. 7. 1718 † William **Penn**, filantrop, ochránce kvakerů a Jednoty bratrské, zakladatel amerického státu Pennsylvánie

Srpen

8. 8. 1488 Pražská Bible, první české tištěné vydání
10. 8. 1508 Svatojakubský mandát proti pikhartům
10. 8. 1518 Mikuláš **Klaudyán**, mladoboleslavský lékař, spisovatel, člen Jednoty bratrské, vydal nejstarší mapu Čech
15. 8. 1388 † Vojtěch **Raňkův z Ježova**, předchůdce reformace, mj. i rektor pařížské Sorbonny
21. 8. 1968 okupace Československa vojsky armád Varšavské smlouvy
31. 8. 1688 † John **Bunyan**, baptistický kazatel a spisovatel

Září

3. 9. 1658 † Oliver **Cromwell**, státník, vůdce anglické revoluce
9. 9. 1828 * Lev Nikolajevič **Tolstoj**, ruský spisovatel a filozof
14. 9. 258 † **Cyprian**, biskup, severoafrický teolog (popraven)
17. 9. 1938 † Antonín B. **Svojsík**, zakladatel českého skautingu

Říjen

- 11.10.1424 † Jan **Žižka** z Trocnova, geniální husitský vojevůdce
24.10.1648 uzavřen vestfálský mír, konec třicetileté války
25.10.1918 † plukovník Josef Jiří **Švec**, legionář v Rusku (sebevražda)
26.10.1948 † František **Urbánek**, kazatel Jednoty českobratrské (dnes CB)
28.10.1918 vznik samostatného Československa
31.10.1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 3.11.1918 v Praze na Staroměstském náměstí stržen tzv. mariánský sloup
8.11.1620 bitva na Bílé hoře
17.11.1808 † David **Zeisberger**, Moravan, apoštol Indiánů
23.11.1918 † ThDr. Čeněk **Dušek**, český superintendent HV v letech 1910–1918, zakladatel Kostnické jednoty
25.11.1888 † Jan **Balcar**, zakladatel Svobodné církve reformované (dnes CB)
29.11.1378 † **Karel IV.** Lucemburský, český král, římsko-německý císař, Otec vlasti

Prosinec

- 9.12.1608 * John **Milton**, anglický náboženský básník
10.12.1968 † Karl **Barth**, bohoslovec, spoluzakladatel Vyznávající církve v Německu
11.12.1528 † **Lukáš Pražský**, bohoslovec, biskup Jednoty bratrské
12.12.1588 † Jan **Kálef**, biskup Jednoty bratrské
17.12.1918 zahájen ustavující sněm ČCE
18.12.1848 † Bernard **Bolzano**, český filozof, matematik, logik, profesor
25.12.1938 † Karel **Čapek**, spisovatel, dramatik, esejista

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2009

?1459 † Mikuláš Biskupec z Pelhřimova, tábořský teolog

Leden

- 3. 1. 1849 * Ernest **Denis**, francouzský slavista a historik
- 6. 1. 1829 † Josef **Dobrovský**, filolog, historik
- 11. 1. 1584 obnoven mandát (Rudolfa II.) proti bratřím; mandát byl přijat svatojanským sněmem 25. 7. 1508, vyhlášen Vladislavem II. Jagellonským 10. 8. 1508 a obnovován v letech 1547, 1575, 1584 a naposledy 22. 7. 1602
- 15. 1. 1929 * Martin **Luther King**, baptistický kazatel, bojovník za lidská práva
- 18. 1. 1409 vydán Dekret kutnohorský
- 31. 1. 1929 † Jan **Karafiát**, evangelický reformační kazatel a spisovatel, autor světoznámých Broučků

Únor

- 1. 2. 1519 † Václav **Koranda** mladší, administrátor utrakvistické konsistoře
- 29. 2. 1864 * Josef Svatopluk **Machar**, básník a prozaik

Březen

- 2. 3. 1824 † Bedřich **Smetana**, hudební skladatel
- 7. 3. 1612 Betlémská kaple oficiálně postoupena bratřím (užívána bratřimi již 3 roky, tedy od roku 1609)
- 7. 3. 1799 * František Ladislav **Čelakovský**, obrozenecký básník

Duben

- 5. 4. 1889 * František Michálek **Bartoš**, evangelický historik
- 11. 4. 1769 * František Vladislav **Hek**, buditel a obrozenecký spisovatel

Květen

- 6. 5. 1879 * Bedřich **Hrozný**, orientalista a chetitolog
- 12. 5. 1884 † Bedřich **Smetana**, hudební skladatel
- 28. 5. 1924 * Jiří **Šotola**, básník a dramatik
- 27. 5. 1564 † Jan **Kalvín**, teolog a reformátor

Červen

- 8. 6. 1889 * Josef **Lukl Hromádka**, český teolog
- 21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

Červenec

- 6. 7. 1415 † Mistr Jan **Hus** v Kostnici (upálen)
- 9. 7. 1609 vydán majestát Rudolfa II. na náboženskou svobodu, nejliberálnější zá-

- kon o svobodě svědomí v 17. století
10. 7. 1509 * Jan **Kalvín**, teolog a reformátor
14. 7. 1939 † Alfons **Mucha**, český secesní malíř

Srpen

8. 8. 1989 † Jiří **Šotola**, básník a dramatik

Září

4. 9. 1439 † Mistr **Křišťan z Prachatic**, husitský teolog, lékař, astronom, matematik
14. 9. 1564 * **Karel starší ze Žerotína**, politik, hlava moravských nekatolických stavů

Říjen

11. 10. 1424 † Jan **Žižka** z Trocnova, geniální husitský vojevůdce
16. 10. 1439 † v Kolíně kněz **Ambrož** z Hradce Králové
28. 10. 1918 vznik samostatného Československa
31. 10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

19. 11. 1449 † **Kunhuta ze Šternberka**, první manželka Jiřího z Poděbrad (chudých máti)
21. 11. 1694 * **Voltaire**, francouzský filosof, historik a dramatik
26. 11. 1939 † Arne **Novák**, literární historik a kritik

Prosinec

8. 12. 1369 † Konrád **Waldhauser**, pražský kazatel a předchůdce reformace
12. 12. 1569 † Matěj **Červenka**, biskup a spisovatel Jednoty Bratrské
26. 12. 1969 † Josef **Lukl Hromádka**, český teolog
31. 12. 1589 † Jan **Kapita**, jeden z překladatelů Kralické bible

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2010

- 1300 * Johannes **Tauler**, německý mystik a kazatel
?1350–1355 * **Matěj z Janova**, český náboženský reformátor, předchůdce M. Jana Husa
?1375 * **Jakoubek ze Stříbra**, český náboženský reformátor
?1390 * Petr **Chelčický**, český teolog, filozof a pacifista
?1460 * Petr **Chelčický**, český teolog, filozof a pacifista
?1460 * **Lukáš Pražský**, biskup a teolog Jednoty bratrské
1500 † Matěj **Kunvaldský**, první biskup Jednoty bratrské
1500 * Jan **Augusta**, bohoslovec Jednoty bratrské
1560 první synod polské Jednoty bratrské v Poznani
?1640 † Pavel **Skála ze Zhoře**, historik, exulant pro víru, spisovatel

Leden

8. 1. 1920 založena Církev československá
10. 1. 1890 † Ignaz von **Döllinger**, německý teolog
30. 1. 1990 † prof. Amedeo **Molnár**, český teolog a historik

Únor

1. 2. 1910 † Antonín **Slaviček**, český malíř

Březen

12. 3. 1930 † Alois **Jirásek**, český spisovatel, autor románů z doby husitské
13. 3. 1485 kutnohorský mír – první mezník plurality ve svobodě svědomí a vyznání (platný i pro poddané)
29. 3. 1900 * Jiří **Volker**, český básník

Duben

2. 4. 1910 † Fridrich von **Bodelschwingh**, zakladatel Diakonie
12. 4. 1870 * Josef **Pekař**, český historik
19. 4. 1560 † Philipp **Melanchthon**, „učitel Německa“, Lutherův pokračovatel
23. 4. 1420 * **Jiří z Poděbrad**, český král

Květen

9. 5. 1760 † Nikolaus Ludwig von **Zinzendorf**, zakladatel obnovené Jednoty bratrské v Ochránově (Herrnhutu)
12. 5. 1820 * Florence **Nightingalová**, průkopnice diakonie a ošetrovatelství v Anglii
18. 5. 1575 Česká konfese předána císaři Maxmiliánovi II.
18. 5. 1920 * Karol **Wojtyła**, pozdější papež Jan Pavel II.
24. 5. 1530 apologie augsburgské konfese
26. 5. 1700 * Nikolaus Ludwig von **Zinzendorf**, zakladatel obnovené Jednoty bratrské

Červen

- červen 1600 Jan **Jesenský** provedl první veřejnou pitvu lidského těla v Čechách

21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze
 27. 6. 1950 popravena Milada **Horáková**, česká politička

Červenec

6. 7. 1415 † Mistr Jan **Hus** v Kostnici (upálen)
 14. 7. 1420 bitva na Vítkově
 16. 7. 1410 spáleny Wycliffovy spisy v arcibiskupském dvoře v Praze
 18. 7. 1410 vyhlášena klatba nad Mistrem Janem Husem
 19. 7. 1870 vyhlášeno dogma o neomylnosti papeže ve věcech víry a mravů
 26. 7. 1880 * Karel **Farský**, první patriarcha Církve československé (husitské)
 28. 7. 1750 † Johann Sebastian **Bach**, německý hudební skladatel a varhanní virtuóz

Srpen

13. 8. 1910 † Florence **Nightingalová**, průkopnice diakonie a ošetřovatelství v Anglii
 18. 8. 1990 † Josef **Zvěřina**, český římskokatolický teolog
 26. 8. 1910 * Matka **Tereza**, řeholní sestra, patrně nejznámější misionářka 20. století

Září

1. 9. 1310 svatba Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny
 21. 9. 1435 generální vikář pražské arcidiecéze Jan Rokycana zvolen pražským arcibiskupem
 23. 9. 1530 Konrád Krajíř z Krajku s dalšími šlechtici vstupuje do Jednoty Bratrské
 26. 9. 1650 na Staroměstském náměstí v Praze vztyčen tzv. „mariánský“ sloup
 27. 9. 1540 papež Pavel III. schválil vznik jezuitského řádu

Říjen

- 3.10.1780 † Jan **Jílek**, exulant pro víru
 11.10.1424 † Jan **Žižka z Trocnova**, geniální husitský vojevůdce
 12.10.1900 * Jaroslav **Šimsa**, sekretář YMCA a redaktor Křesťanské revue
 16.10.1870 počátek misijní práce Ochranovské Jednoty bratrské v Potštejně
 28.10.1918 vznik samostatného Československa
 30.10.1910 † Henri **Dunant**, zakladatel hnutí Červený kříž
 31.10.1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 1.11.1420 bitva na Vyšehradě
 3.11.1918 stržen tzv. „mariánský“ sloup v Praze na Staroměstském náměstí – symbol rekatolizace a habsburského absolutismu
 8.11.1618 bitva na Bílé hoře
 15.11.1670 † Jan Ámos **Komenský**, bratrský biskup, pedagog, „učitel národů“
 16.11.1810 * Karel Hynek **Mácha**, český básník
 20.11.1910 † Lev Nikolajevič **Tolstoj**, ruský spisovatel a filozof

Prosinec

- 8.12.1965 ukončen 2. vatikánský koncil
- 10.12.1520 Martin Luther spálil papežskou bulu, již měl být exkomunikován z církve

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2011

321 výnosem císaře Constantina I. Velikého neděle prohlášena v římské říši dnem pracovního a úředního klidu

Leden

- 4. 1. 1846 * Jan **Karafiát**, evangelický reformační kazatel a spisovatel, autor světoznámých Broučků
- 14. 1. 1421 kněz Jan **Valenta** a husité z Přelouče, zajatí Janem Městeckým, vhození do kutnohorských šachet
- 17. 1. 356 **sv. Antonín Veliký**, zvaný **Poustevník**, zakladatel poustevnictví
- 30. 1. 1611 vpád Pasovských do Čech

Únor

- 6. 2. 1421 Petr **Hromádka** z Jistebnice upálen v Chrudimi
- 7. 2. 1451 † **Petr z Mladoňovic**, průvodce M. Jana Husa do Kostnice, svědek mučednickovy smrti
- 9. 2. 1881 † Fjodor Michajlovič **Dostojevskij**, ruský spisovatel a filozof
- 15. 2. 1781 † Gotthold Ephraim **Lessing**, německý myslitel a filozof
- 21. 2. 1471 † Jan **Rokycana**, husitský (Římem nikdy nepotvrzený) pražský arcibiskup
- 21. 2. 1521 * **Matěj Červenka**, zvaný latinsky Erythræus či Erythacus, biskup a přední spisovatel Jednoty bratrské

Březen

- 1461 poprvé pronásledována Jednota Bratrská
- 2. 3. 1791 † John **Wesley**, zakladatel metodismu
- 3. 3. 1421 Ulrich **Grünsleder**, kněz v Řezně, upálen pro své husitské smýšlení
- 8. 3. 1561 † Martin **Abdon**, bohoslovec a básník Jednoty bratrské
- 22. 3. 1471 † **Jiří z Poděbrad**, volený český král, král „dvojího lidu“

Duben

- 5. 4. 1861 vyšlo první číslo časopisu Hlasy ze Siona
- 8. 4. 1861 vyhlášen Protestantský patent formálně zrovnoprávňující evangelíky s římskými katolíky v habsburské monarchii
- 21. 4. 1556 příchod prvních 12 jezuitů do Prahy
- 30. 4. 311 konec Diocletianova pronásledování křesťanů

Květen

- 2. 5. 1411 arcibiskup pražský Zbyněk Zajíc z Hazmburka vyhlásil nad Prahou interdikt z důvodu pobytu a působení Mistra Jana Husa (tč. v klatbě) ve městě
- 3. 5. 1561 † Nikolaus **Herman**, evangelický duchovní básník (?† 15. 5. 1561)
- 24. 5. 1391 založení Betlémské kaple v Praze
- 30. 5. 1416 v Kostnici upálen Mistr **Jeroným Pražský**, Husův přítel a žák

Červen

- 7. 6. 1561 dokončen Šamotulský kancionál
- 15. 6. 1361 † Johannes **Tauler**, německý mystik a kazatel
- 21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

Červenec

6. 7. 1415 † Mistr Jan **Hus** v Kostnici (upálen)
10. 7. 1781 dvorská kancelář ve Vídni povolila číst Bibli každému a zakázala ji zabavovat (předzvěst tolerančního patentu)
25. 7. 1471 † Tomáš **Kempenský**, autor spisu Následování Krista, hnutí Devotio moderna
31. 7. 1546 vydán mandát císaře Ferdinanda I. habsburského proti nekatolickým stavům
31. 7. 1556 † **sv. Ignác z Loyoly**, zakladatel jezuitského řádu

Srpen

12. 8. 1551 † Paulus **Speratus**, luterský kazatel
14. 8. 1431 bitva u Domažlic, pátá křížová výprava proti české zemi rozehnána zpěvem
23. 8. 1851 * Alois **Jirásek**, český spisovatel
28. 8. 1551 * Václav **Budovec z Budova**, český politik, ochránce Jednoty bratrské, popraven 21. 6. 1621 na Staroměstském náměstí v Praze

Září

5. 9. 1936 † Emil **Dlouhý-Pokorný**, představitel Katolické moderny, jeden ze zakladatelů ČČS(H)
16. 9. 921 umučena **sv. Ludmila**, babička sv. Václava, česká patronka
22. 9. 1811 * Michal Miroslav **Hodža**, evangelický básník, farář, politik, slovenský národní buditel

Říjen

- 5.10. 1781 * Bernard **Bolzano**, josefinista a filozof
11.10. 1531 † Ulrich **Zwingli**, kněz, švýcarský reformátor (padl v bitvě u Kappelu jako polní kněz)
13.10. 1781 vyhlášen toleranční patent, umožňující existenci evangelických sborů AV a HV
24.10. 1861 † Václav **Krolmus**, kněz, milovník české historie a husitství, překladatel liturgie do češtiny
28.10. 1421 pro husitské smýšlení upáleni husité znojemský měšťan Vierdung, jeho syn Jan a mučedníci martínkovští
31.10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)
31.10. 1821 * Karel **Havlíček Borovský**, český novinář a básník

Listopad

- 5.11. 1611 † Petr **Vok z Rožmberka**, ochránce Jednoty bratrské
8.11. 1620 bitva na Bílé hoře
11.11. 1821 * Fjodor Michajlovič **Dostojevskij**, ruský spisovatel a filozof
24.11. 1571 † Jan **Blahoslav**, překladatel Nového zákona, pedagog a biskup Jednoty bratrské
25.11. 1531 † Johann **Oekodolamp**, švýcarský náboženský reformátor

Prosinec

- 21.12. 1781 první evangelický pastor AV Jan Hrdlička po tolerančním patentu přišel na Moravu a vykonal na Vsetíně bohoslužby
26.12. 1431 † **Konrád z Vechty**, arcibiskup pražský, akceptoval čtyři artikuly pražské a byl za to exkomunikován

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2012

Leden

- 5. 1. 1842 † Jiří **Opočenský**, moravský superintendent HV v Jimramově
- 13. 1. 1572 † Jan **Augusta**, biskup Jednoty bratrské, skladatel duchovních písní
- 19. 1. 1867 * Ferdinand **Hrejsa**, evangelický teolog a historik
- 24. 1. 1852 Ján **Kollár**, evangelický kazatel, básník, jazykovědec
- 27. 1. 1997 † Božena **Komárková**, filozofka a teoložka, signatářka Charty 77

Únor

- ?. ?. 1657 † Pavel **Stránský**, historik, pobělohorský exulant
- 7. 2. 1862 † František **Škroup**, dirigent a hudební skladatel, autor písně „Kde domov můj“, jejíž první sloka je českou národní hymnou
- 9. 2. 1942 † ThDr. Gustav Adolf **Procházka**, patriarcha CČS(H) v letech 1928–1942
- 11. 2. 1547 † Jan **Roh** z Domažlic, biskup Jednoty bratrské, teolog luterské orientace
- 16. 2. 1497 * Philipp **Melanchton**, luterský biskup, pokračovatel M. Luthera, „učitel Německa“, autor augsburského vyznání víry z roku 1530
- 21. 2. 1522 Martin Luther dokončil překlad Nového zákona do němčiny
- 27. 2. 1812 * Samo **Chalupka**, slovenský evangelický farář a básník

Březen

- 1. 3. 1457 založena v Kunvaldu Jednota bratrská (pamětní den)
- 2. 3. 1282 † **sv. Anežka Česká** (Přemyslovna), abatyše, zakladatelka křesťanských sociálních ústavů
- 4. 3. 1962 † Jan Vladimír **Šebesta**, evangelický farář, zakladatel Jeronymovy jednoty
- 5. 3. 1882 * doc. PhDr. Antonín **Boháč**, statistik, synodní kurátor Českobratrské církve evangelické
- 9. 3. 1422 popraven stětím Jan **Želivský**, radikální pražský teolog doby husitské
- 13. 3. 1977 † Jan **Patočka**, český filozof, signatář a mluvčí Charty 77
- 28. 3. 1592 * Jan Amos **Komenský**, biskup Jednoty bratrské, „učitel národů“
- 31. 3. 1462 papež Pius II. zrušil basilejská kompaktáta

Duben

- 12. 4. 1437 basilejská kompaktáta slavnostně vyhlášena v Praze
- 21. 4. 1782 Jan Theofil **Elsner**, reformovaný kazatel v Berlíně, titulární bratrský senior, autor Elsnerova kancionálu
- 23. 4. 997 † **sv. Vojtěch** Slavníkovec, druhý pražský biskup, „první Čech Evropan“
- 27. 4. 1452 **Jiří z Poděbrad** zvolen správcem české země na dva roky
- 28. 4. 1962 † ThDr. František **Hník**, biskup Církve československé, profesor a děkan Husovy bohoslovecké fakulty v Praze

Květen

- 10. 5. 1627 Ferdinandem II. vyhlášeno Obnovené zřízení zemské pro Čechy – konec náboženské svobody
- 18. 5. 1432 „Chebský soudce“ – husité uzavřeli dohodu s vyslanci Basilejského koncilu, kterou podmiňovali svou účast na něm (významný diplomatický úspěch husitů: koncil nad sebou vůbec poprvé uznal autoritu Bible)
- 12. 5. 1972 † František Michálek **Bartoš**, historik, velký znalec husitství, profesor Komenského evangelické bohoslovecké fakulty v Praze
- 26. 5. 1952 * Václav **Vančura**, první český biskup Jednoty bratrské po J. A. Komenském
- 27. 5. 1942 úspěšně proveden atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Hendricha
- 30. 5. 1252 † **sv. Zdislava** Berkovna, provdána za Havla z Lemberka, léčitelka, patronka severních Čech a rodinného života

Červen

- 10. 6. 1942 nacisty srovnána se zemí středočeská obec Lidice
- 12. 6. 1927 † ThDr. Karel **Farský**, modernistický kněz, zakladatel a první patriarcha Církve československé (husitské)
- 14. 6. 1932 † ThDr. Ferdinand **Císař**, moravský superintendent HV, člen prvního Synodního výbo-

- ru Českobratrské církve evangelické
16. 6. 1722 založen v Sasku Ochranov (Herrnhut)
17. 6. 1412 Mistr Jan **Hus** vystoupil proti odpustkům a nazval papeže antikristem
21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

Červenec

2. 7. 1917 vítězství československých legií u Zborova
6. 7. 1415 † Mistr Jan **Hus** v Kostnici (upálen)
11. 7. 1412 veřejně s'tati tovaryši Jan, Stašek a Martin – první husitští mučedníci
18. 7. 1912 * Jindřich **Mánek**, český biblický teolog
31. 7. 1627 protireformační mandát pro Čechy a Moravu v rámci Obnoveného zřízení

Srpen

4. 8. 1427 vítězství husitů u Tachova nad čtvrtou křížovou výpravou proti „kacířským Čechům“
19. 8. 1662 † Blaise **Pascal**, francouzský fyzik a matematik sympatizující s jansenismem, rovněž i filozof a teolog
22. 8. 1547 krvavý sněm v Praze – poprava čtyř zástupců prvního stavovského odboje proti Ferdinandovi I. Habsburskému, omezení práv českých stavů
24. 8. 1572 Bartolomějská noc, při níž došlo k vyvraždění hugenotů ve Francii, včetně jejich předáka admirála Gasparda de Coligny
29. 8. 1602 Rudolfem II. obnoven svatojakubský mandát proti Jednotě bratrské

Září

4. 9. 1942 popraven **sv. Gorazd II.**, biskup Pravoslavné církve, za ukrývání atentátníků na R. Heydricha
9. 9. 1437 popraven Jan **Roháč z Dubé** a na Sioně, husitský hejtman a poslední odpůrce krále Zikmunda
9. 9. 1972 † Josef Bohumil **Souček**, profesor evangelické teologické fakulty v Praze
10. 9. 1982 † Jan Blahoslav **Čapek**, komeniolog, spisovatel a literární kritik
14. 9. 1937 † Tomáš Garrigue **Masaryk**, český státník a filozof
16. 9. 1732 sedláci z Opočenska žádali vrchnost o povolení bratrské evangelické víry

Říjen

- 2.10. 1972 † František Mrázek **Dobiáš**, profesor Komenského evangelické bohoslovecké fakulty v Praze
- 18.10. 1412 vydána papežská klatba na mistra Jana Husa
- 22.10. 1512 Dr. Martin Luther jmenován profesorem teologie ve Wittenbergu
- 31.10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 6.11. 1832 založen Gustav-adolfský spolek na podporu protestantských církví ve většinově římskokatolických zemích
- 10.11. 1827 † Michal **Blažek**, první moravský superintendent HV
13. 11. 1912 † Teréza **Nováková**, spisovatelka
- 16.11. 1632 † **Gustav II. Adolf**, švédský král, ochránce protestantů v bitvě u Lützen
- 24.11. 1572 † John **Knox**, skotský reformátor

Prosinec

- 11.12. 1617 zbořen evangelický kostel v Hrobu – podnět ke 3. pražské defenestraci a třicetileté válce
- 12.12. 1952 † Bedřich **Hrozný**, orientalista a zakladatel chetitologie

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2013

863 příchod Konstantina a Metoděje na Moravu

1613 reedice vydání Bible kralické

Leden

- 2. 1. 1783 první české bratrské bohoslužby v Praze
- 4. 1. 1433 příjezd českých delegátů na koncil do Basileje
- 10. 1. 1158 kníže Vladislav II. se stal v pořadí druhým českým králem
- 15. 1. 2003 † filozof Milan **Machovec**

Únor

- 1618 v Broumově uzavřen luterský kostel – jedna z příčin třicetileté války
- 8. 2. 1903 † Karel Eduard z **Lány**, evangelický farář augšpurského vyznání a superintendent v Černilově u Hradce Králové, zakladatel Lutherova ústavu v Hradci Králové
- 9. 2. 1753 * Václav Matěj **Kramerius**, spisovatel, novinář a nakladatel
- 13. 2. 1883 † Richard **Wagner**, významný německý hudební skladatel a libretista
- 18. 2. 1923 † na následky atentátu Alois **Rašín**, první československý ministr financí
- 20. 2. 1523 * Jan **Blahoslav**, biskup Jednoty bratrské, teolog a historik, autor „Gramatiky české“, „O původu Jednoty a řádu v ní“, „Šamotulského kancionálu“ a Nového Zákona

Březen

- 2. 3. 1458 Jiří z Poděbrad zvolen českým králem („král dvojího lidu“)
- 6. 3. 1583 † Zachariáš **Ursinus**, německý reformovaný teolog, spoluautor Heidelberského katechismu
- 10. 3. 1948 † Jan **Masaryk**, diplomat a politik
- 20. 3. 1393 † **Jan z Pomuku**, arcibiskupský vikář mylně ztotožňovaný se sv. Janem Nepomuckým
- 23. 3. 973 založeno biskupství v Praze

Duben

- 1. 4. 1913 MUDr. Rudolfem Jedličkou založen Jedličkův ústav pro tělesně postižené děti na Vyšehradě (jeho jméno má v názvu již od listopadu téhož roku)
- 4. 4. 1968 zavražděn Martin **Luther King**, baptistický kazatel a bojovník proti rasové diskriminaci v USA
- 7. 4. 1348 Karel IV. založil vysoké učení v Praze (dnešní Univerzitu Karlovu)
- 13. 4. 1598 francouzský král Jindřich IV. Navarrský povolil ediktem nantským kalvinismus ve Francii
- 19. 4. 1713 pragmatická sankce, výnos císaře Karla VI. o nástupnictví v habsburské monarchii (umožnil nástupnictví i dcerám, nebyli-li synové)
- 20. 4. 1913 * Jan Anastáz **Opasek**, teolog a básník, arcioopat benediktinského kláštera v Praze-Břevnově

Květen

- 3. 5. 1728 začala vycházet Hesla Jednoty bratrské
- 7. 5. 1458 slavnostní korunovace Jiřího z Poděbrad českým králem
- 13. 5. 1923 † Charlotta **Garrigue-Masaryková**, manželka prvního prezidenta ČSR
- 17. 8. 1903 † Karel **Šebor**, český hudební skladatel, autor několika oper
- 22. 5. 1813 * Richard **Wagner**, významný německý hudební skladatel a libretista
- 23. 5. 1618 III. pražská defenestrace – z oken Pražského hradu pro nedodržování Majestátu Rudolfova vyhození královští místodržící; počátek třicetileté války

Červen

- 3. 6. 1903 založena Jeronymova jednota, pomocné dílo evangelických církví na území dnešní ČR (dodnes přispívá na opravy a údržbu církevních budov ČCE)
- 7. 6. 1938 † Josef **Souček**, první synodní senior ČCE
- 14. 6. 1798 * František **Palacký**, „otec národa“, významný český politik a historik
- 21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

Červenec

- (5.7.) na jaře roku 863 přišli na Moravu věrozvěstové Konstantin (Cyril) a Metoděj
- 5. 7. 1903 položen základní kámen Husova pomníku v Praze. V komisi pro jeho postavení byl i římskokatolický historik Josef Pekař.
- 6. 7. 1415 † Mistr Jan **Hus** v Kostnici (upálen)
- 11. 7. 1963 † František **Bednář**, historik, teolog a profesor Husovy (a Komenského) evangelické bohoslovecké fakulty v Praze
- 21. 7. 1773 papežskou bulou zrušeno Tovaryšstvo Ježíšovo (jezuitský řád)
- 23. 7. 1433 ve skotském St. Andrews upálen husitský emisar a lékař **Pavel z Kravař**

Srpen

- 11. 8. 1948 * Jan **Palach**, československý evangelík, člen sboru v Libiši u Neratovic
- 13. 8. 1843 * Karel **Šebor**, český hudební skladatel, autor oper Husitská nevěsta (první využití husitského chorálu v české novodobé hudbě), Templáři na Moravě
- 17. 8. 1753 * Josef **Dobrovský**, kněz, jezuita, český filolog, zakladatel slavistiky
- 23. 8. 1803 * Jan Erazim **Vocel**, básník, historik, archeolog, národní buditel
- 28. 8. 1843 * August **Sedláček**, historik, kastelolog, heraldik, genealog, autor patnáctisvazkového díla Hrad, zámky a tvrze Království českého

Září

- 4. 9. 1723 korunovace císaře Karla VI. na českého krále
- 8. 9. 1783 * Nikolaj Frederik Severin **Grundtvig**, dánský evangelický kazatel, politik a spisovatel

Říjen

- 21.10. 1973 † Gustav Adolf **Říčan** mladší, československý kazatel a církevní a regionální historik
- 26.10. 1903 založena Česká diakonie
- 28.10. 1413 Mistr Jan Hus dokončuje svou Postilu
- 28.10. 1918 vznik samostatného Československa
- 31.10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 4.11. 1763 * Karel Václav Ignác **Thám**, český obrozenecký filolog, básník, autor Obrany jazyka českého
- 5.11. 1953 † dr. Ferdinand **Hrejsa**, profesor Husovy bohoslovecké fakulty, historik
- 10.11. 1483 * dr. Martin **Luther**, teolog, reformátor
- 23.11. 1918 † dr. Čeněk **Dušek**, farář, superintendent a zakladatel Kostnické jednoty
- 30.11. 1393 † **Matěj z Janova**, Husův předchůdce, žák Jana Miliče z Kroměříže

Prosinec

- 11.12.1528† **Lukáš Pražský**, teolog a významný biskup Jednoty bratrské
- 18.12. 1863 * František Ferdinand **d'Este**, následník rakouského trůnu, hodlal odstranit státní dualismus
- 29.12. 1813 * Karel **Sabina**, publicista, spisovatel, operní libretista (Prodaná nevěsta)

KALENDÁRIUM (vybraná historická výročí) VERITAS 2014

1414 znovuzavedení vysluhování pod obojí způsobou i laikům

Leden

1. 1. 1584 * Ulrich **Zwingli**, švýcarský humanistický teolog, reformátor církve
11. 1. 1584 mandát Rudolfa II. proti jednotě bratrské
12. 1. 1884 * Rudolf **Medek** st., historik
18. 1. 1409 Václav IV. vydal dekret kutnohorský, kterým nově upravil poměry na Karlově univerzitě
27. 1. 1814 † Johann Gottlieb **Fichte**, německý filozof
31. 1. 1929 † Jan **Karafiát**, český reformovaný farář a spisovatel, autor Broučků

Únor

7. 2. 1984 † Rudolf **Niemöller**, bohoslovec, vyznavač
9. 2. 1944 † František **Žilka**, bohoslovec a překladatel Nového zákona
16. 2. 1684 * Bohuslav Matěj **Černoorský**, barokní skladatel a varhaník
24. 2. 1684 * Matyáš Bernard **Braun**, rakouský sochař, autor sochařské výzdoby na Kuksu a v Lysé nad Labem
25. 2. 1634 v Chebu zavražděn **Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna**, šlechtic a vojevůdce
25. 2. 1969 † Jan **Zajíc**, upálil se po J. Palachovi na protest proti nastupující normalizaci po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy
27. 2. 1849 * Václav Beneš **Třebízský**, římskokatolický kněz a spisovatel

Březen

2. 3. 1824 * Bedřich **Smetana**, český hudební skladatel
19. 3. 1729 Jan Nepomucký prohlášen papežem za svatého
26. 3. 1564 * Jan **Augusta**, biskup jednoty bratrské
26. 3. 1874 * Oskar **Nedbal**, český hudební skladatel

Duben

1. 4. 1694 * Samuel **Hruškovec**, farář a básník
8. 4. 1914 † Jakub **Arbes**, spisovatel, novinář
12. 4. 1944 * Karel **Kryl**, básník a písničkář
17. 4. 1774 * Václav Jan Křtitel **Tomášek**, český hudební skladatel a pedagog
30. 4. 1344 povýšení pražského biskupství na arcibiskupství

Květen

1. 5. 1874 † Vilém **Blodek**, hudební skladatel
1. 5. 1904 † Antonín **Dvořák**, skladatel a pedagog
2. 5. 1879 * Alice **Masaryková**, osvětová pracovnice, dcera T. G. Masaryka
3. 5. 1919 † Milan Rastislav **Štefánik**, politik, generál francouzské armády, spoluzakladatel československé státní armády
6. 5. 1879 * Bedřich **Hrozný**, akademik ČSAV, vědec v oboru klípnopisného bádání a dějin starého Orientu
14. 5. 1854 * Josef Theodor **Müller**, historik jednoty bratrské
23. 5. 1844 † Josef **Krejčí**, superintendent
27. 5. 1564 † Jan **Kalvín**, reformátor církve
30. 5. 1434 bitvou u Lipan otevřena cesta k ukončení husitských válek a

přijetí kompakát

Červen

4. 6. 1924 † Franz **Kafka**, německý spisovatel žijící v Praze
21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze
21. 6. 1949 zavražděn Heliodor **Píka**, armádní generál
19. 6. 1914 * Rafael Jeroným **Kubelík**, dirigent a skladatel
24. 6. 1504 * Johanes **Mathesius**, evangelický kněz, Lutherův přítel
28. 6. 1914 spáchán sarajevský atentát
30. 6. 1364 † **Arnošt z Pardubic**, první pražský arcibiskup
30. 6. 1899 * František **Tomášek**, římskokatolický kněz, teolog, kardinál, arcibiskup

Červenec

6. 7. 1415 † Mistr Jan **Hus** v Kostnici (upálen)
8. 7. 1824 * Karel III. **Schwarzenberg**, rakouský voják a český konzervativní politik, poslanec českého zemského sněmu
14. 7. 1834 * Theodor Karl **Haase**, evangelický duchovní a teolog ze Slezska, politik Německé pokrokové strany
28. 7. 1914 Rakousko-Uhersko vyhlásilo válku Srbsku, začátek první světové války

Srpen

1. 8. 1374 † Jan **Milíč z Kroměříže**, kazatel předchůdce mistra Jana Husa
12. 8. 1864 † František Alois **Skuherský**, český lékař, mecenáš a organizátor kulturního života v Opočně
14. 8. 1474 † bratr Řehoř **Krejčí**, jeden ze zakladatelů jednoty bratrské
30. 8. 1924 zakončen první sněm Církve československé (husitské)

Září

5. 9. 1694 * František Václav **Míča**, český hudební skladatel
11. 9. 1894 * Bohumil **Cigánek**, biskup ČCSH
14. 9. 1564 † **Karel Starší ze Žerotína**

Říjen

2. 10. 1704 * František Ignác **Tůma**, český hudební skladatel
11. 10. 1894 † hrabě Egbert **Belcredi**, moravský a předlitavský konzervativní šlechtic a politik, stoupenec českého státoprávního programu
12. 10. 1414 znovuzavedení přijímání pod obojí způsobou i laikům (Jakoubek ze Stříbra v kostele U Martina ve zdi v Praze)
31. 10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

11. 11. 1939 † Jan **Opletal**, student medicíny, který byl těžce raněn 28. 10. při protinacistické demonstraci proti německé okupaci
12. 11. 1989 svatořečení Anežky České

Prosinec

4. 12. 1914 * Rudolf **Horský**, profesor Husovy československé bohoslovecké fakulty, biskup ČCSH v Ostravě
8. 12. 1904 † František **Pravda**, vlastním jménem Vojtěch Hlinka, český římskokatolický kněz, autor povídek
24. 12. 1919 kněží reformního křídla v římskokatolické církvi sloužili

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2015

1415 600. výročí Husovy smrti na hranici v Kostnici

Leden

- 1. 1. 1915 * Jan Opletal, student medicíny († 1939)
- 6. 1. 1920 založena Církev československá (později husitská)
- 13. 1. 1885 * Josef Křenek, 3. synodní senior ČCE
- 18. 1. 1850 * Jan Pelíšek, farář a senior v Semtěši, básník
- 23. 1. 1500 † bratr Matěj Kunvaldský, první biskup jednoty bratrské

Únor

- 2. 2. 1905 založena Kostnická jednota
- 5. 2. 1565 † Jan Černý-Nigranus, biskup jednoty bratrské
- 5. 2. 1705 † Philipp Jakob Spener, zakladatel pietismu (* 1635)
- 8. 2. 1945 † Jan Šimsa, sekretář YMCA
- 21. 2. 1420 založeno město Tábor
- 27. 2. 1850 * Ferdinand Císař, superintendent
- 28. 2. 1920 vyhlášena ústava Československé republiky

Březen

- 1. 3. 1420 vyhlášena 1. křížová výprava proti husitům
- 7. 3. 1850 * Tomáš Garrigue Masaryk, první československý prezident
- 13. 3. 1485 Kutnohorský náboženský mír, první mezník plurality v Evropě
- 18. 3. 1555 * Arnošt Krajíř z Krajku, ochránce jednoty bratrské
- 21. 3. 1415 útěk papeže Jana XXIII. z Kostnice
- 24. 3. 1415 Jan Hus uvězněn v Gottliebenu
- 25. 3. 1420 Žižkovo vítězství u Sudoměře
- 27. 3. 1760 † Jiřík Vostrý - Žitavec, „kacířský“ emisar (* 1710)

Duben

- 4. 4. 1415 Jeroným Pražský přišel do Kostnice
- 6. 4. 885 † sv. Metoděj, arcibiskup moravsko-panonský
- 9. 4. 1945 popraven Dietrich Bonhoeffer, německý bohoslovec
- 14. 4. 1865 zavražděn Abraham Lincoln, prezident USA, představitel boje proti otrokářství
- 24. 4. 1915 genocida Arménů Osmanskou říší
- 29. 4. 1495 † bratr Jan (Vilímek) Táborský, autor duchovních písní

Květen

- 9. 5. 1760 † Mikuláš Ludvík hrabě Zinzendorf, obnovitel jednoty bratrské (* 1700)
- 18. 5. 1575 česká konfese předložena císaři Maxmiliánovi II.
- 27. 5. 1525 † Thomas Müntzer, vůdce lidu v německé selské válce

Červen

- 1. 6. 165? popraven Justin Martyr, apologet křesťanství
- 5. 6. 1415 první Husovo slyšení před koncilem v Kostnici
- 4. 6. 1615 † Vavřinec Benedikt z Nedožer, překladatel žalmů (* 1555)
- 10. 6. 1415 Husův list všem věrným Čechům
- 12. 6. 1905 † Wácslaw Wladiwoj Tomek, historik
- 15. 6. 1215 v Anglii vydána Magna charta libertatum
- 15. 6. 1615 českými stavy přijat jazykový zákon
- 18. 6. 1815 bitva u Waterloo
- 21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze
- 28. 6. 1465 papež Pius II. znovu pohání Jiřího z Poděbrad k soudu

Červenec

- 1. 7. 1415 Mistr Jan Hus v Kostnici odmítl odvolat údajné „bludy“
- 6. 7. 1415 † Mistr Jan Hus v Kostnici (upálen)
- 14. 7. 1415 Jan řečený Žák upálen v Olomouci
- 14. 7. 1420 vítězství husitů nad 1. křížovou výpravou na Vítkově
- 15. 7. 1410 vítězství polských vojsk nad křižáky u Grunvaldu
- 28. 7. 1750 † Johann Sebastian Bach, hudební skladatel (* 1685)

Srpen

- 7. 8. 1615 † Melchior Vulpius, skladatel duchovních písní
- 7. 8. 1865 * Luděk Marold, malíř
- 16. 8. 1645 † Kamil Krofta, historik a básník
- 16. 8. 2005 † Roger Schütz, zakladatel komunity Taizé (* 1915)
- 18. 8. 1855 uzavřen konkordát Rakouska s papežem
- 18. 8. 1975 † Štěpán Šoltész, farář a myslitel
- 28. 8. 1940 založeno společenství Taizé

Září

- 2. 9. 1415 stížný list 452 českých pánů koncilu v Kostnici
- 4. 9. 1965 † Albert Schweitzer, bohoslovec, hudebník, lékař (* 1875)
- 10. 9. 1515 bratr Lukáš Pražský uvězněn v Janovicích nad Úhlavou
- 13. 9. 1565 † Vilém Farel, kazatel a reformátor v Ženevě
- 15. 9. 1920 Církev československá (husitská) uznána státem
- 25. 9. 1555 augsburský mír v Německu podle zásady: kdo vládne, určuje své zemi i vyznání

Říjen

2. 10. 1975 † Rudolf Říčan, profesor církevních dějin na KEBF
18. 10. 1685 odvolán Edikt nantský, hugenoti ve Francii opět nelegální
21. 10. 1125 † Kosmas, první český kronikář
21. 10. 1435 Jan Rokycana zvolen arcibiskupem pražským
28. 10. 1815 * Ľudovít Štúr, slovenský básník, buditel
31. 10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

5. 11. 1865 posvěcen kostel sv. Salvátora v Praze v Salvátorské ulici
14. 11. 1535 bratrská konfese předložena Ferdinandovi I. Habsburskému
15. 11. 1670 † Jan Amos Komenský, biskup jednoty bratrské, „učitel národů“
28. 11. 1465 vznik Zelenohorské jednoty proti králi Jiřímu z Poděbrad
28. 11. 1685 oběšen v Plzni Jan Sladký Kozina, vůdce Chodů
30. 11. 1750 * Tomáš Juren, písmák, kantor, lidový kazatel, malíř

Prosinec

2. 12. 1965 ukončen 2. vatikánský koncil
9. 12. 1905 důsledná a úplná odluka státu a církví ve Francii
13. 12. 1545 zahájen tridentský koncil, který schválil program rekatolizace
23. 12. 1555 * Mikuláš Dačický z Heslova, básník, spisovatel
27. 12. 1950 † Antonín Boháč, synodní kurátor ČCE, statistik

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2016

1416 600. výročí smrti Jeronýma pražského na hranici v Kostnici

1561 450. výročí zformulování 2. helvetské konfese

Leden

2. 1. 1936 † Jindřich Vančura, historik, překladatel díla E. Denise

4. 1. 1846 * Jan Karafiát, reformovaný farář, autor Broučků

10. 1. 1896 vyšlo první číslo Reformovaných listů Jana Karafiáta

20. 1. 1906 založena Česká strana pokroková (vedená TGM)

22. 1. 1536 poprava münsterských novokřtěnců

24. 1. 1946 vypraven první transport sudetských Němců z ČSR

Únor

3. 2. 1416 krejčí Pierre de Perath upálen v Lille (husitský mučedník)

4. 2. 1906 * Dietrich Bonhoeffer, německý teolog

6. 2. 1426 sjezd táborské strany v Písku

8. 2. 1606 † Zachariáš Ariston, autor poznámek v Bibli kralické

14. 2. 1956 zahájen 20. sjezd KSSS, kde byly odhaleny Stalinyovy zločiny

15. 2. 1976 † Přemysl Pitter, kazatel, pedagog, sociální pracovník

18. 2. 1546 † Martin Luther, teolog a reformátor

19. 2. 1946 zahájeno ekumenické setkání křesťanských církví v Ženevě

22. 2. 1966 † Stanislav Čapek, farář a senior v Praze

24. 2. 1926 † František Kozák, bohoslovec

25. 2. 1536 † Berchtold Haller, reformátor města Bern

Březen

1. 3. 1516 v Basileji dokončen tisk 1. vydání Nového zákona v řečtině (editoval Erasmus Rotterdamský)

1. 3. 1756 pro české exulanty založen sbor v Berlíně-Rixdorfu (dnes čtvrť Neukölln)

1. 3. 1946 Václav Vančura zvolen prvním biskupem obnovené

Jednoty bratrské v čs. zemích, vysvěcen
20. 7. 1946

- 2. 3. 1791 † John Wesley, zakladatel metodismu
- 8. 3. 1596 † Zachariáš Solín, bratrský kněz v Kralicích, tiskař bible kralické
- 19. 3. 1656 † Georg Calixtus, luterský teolog
- 21. 3. 1556 upálen Thomas Cranmer, anglikánský arcibiskup
- 29. 3. 1976 soud s Plastic People of the Universe

Duben

- 6. 4. 1966 † Heinrich Emil Brunner, švýcarský profesor bohosloví
- 8. 4. 1556 jezuité povoláni do Čech (kolej Klementinum v Praze)
- 9. 4. 1836 založena severoněmecká misie
- 26. 4. 1616 J. A. Komenský vysvěcen na kněze Jednoty bratrské
- 29. 4. 1656 požár v Lešně, Komenskému shořela knihovna

Květen

- 10. 5. 1886 * Karl Barth, švýcarský a německý teolog
- 14. 5. 1316 * Karel IV., český král a císař římský, „otec vlasti“
- 21. 5. 1496 oddělení malé stránky Jednoty bratrské
- 22. 5. 1576 znovuotevřen mladoboleslavský „sbor“ Jednoty bratrské za přítomnosti 15 000 účastníků
- 25. 5. 1741 † biskup Daniel Ernst Jablonský, který přenesl starobratrské biskupství na obnovenou Jednotu bratrskou (ochranovskou)
- 26. 5. 1876 † František Palacký, historik a politik, „otec národa“
- 30. 5. 1416 mistr Jeroným Pražský upálen v Kostnici

Červen

- 5. 6. 1566 † Václav Solín, kněz Jednoty bratrské v Třebíči, tiskař (Šamotulský kancionál)
- 16. 6. 1426 vítězství husitů nad vojskem Sasů u Ústí n/L
- 17. 6. 1566 uveřejněna 2. helvetská konfese (Helvetica posterior)
- 21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

22. 6. 1786 zbořena Betlémská kaple v Praze

Červenec

1. 7. 1866 * Václav Flajšhans, filolog, historik, vydavatel spisů
MJH

5. 7. 1436 basilejská kompaktáta vyhlášena v Jihlavě zemským
zákonem

6. 7. 1415 mistr Jan Hus upálen v Kostnici

11. 7. 1856 † Josef Kajetán Tyl, spisovatel, dramatik, autor slov
státní hymny

12. 7. 1536 † Erasmus Rotterdamský, filozof, teolog, humanista

29. 7. 1856 † Karel Havlíček Borovský, spisovatel, novinář, poli-
tik

30. 7. 1976 † Rudolf Bultmann, německý novozákoník

Srpen

4. 8. 1306 vymření Přemyslovců po meči (vražda Václava III.)

6. 8. 1946 † Josef Theodor Müller, historik Jednoty bratrské

5. 8. 1536 Jan Kalvín přišel do Ženevy

10. 8. 1536 * Kaspar Olevianus, reformovaný teolog

24. 8. 1566 * Matyáš Borbonius, lékař a pobělohorský exulant

24. 8. 1566 * Abraham Scultetus, reformovaný teolog proslulý
netolerantní „očistou“ chrámu sv. Víta v Praze

29. 8. 1526 † Ludvík Jagellonský, český a uherský král,
u Moháče

Září

18. 9. 1961 † Dag Hjalmar Hammarskjöld, diplomat, tajemník
OSN

25. 9. 1846 * Otakar Červinka, vlastenecký básník

Říjen

9. 10. 1636 † Karel starší ze Žerotína, politik, ochránce J. bratr-
ské

23. 10. 1456 † sv. Jan Kapistrán, františkánský mnich, kazatel
a misionář, protivník husitů a papežský plno-
mocník pro Čechy

31. 10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den
vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95
tezí)

Listopad

11. 11. 1491 * Martin Bucer, reformátor ve Štrasburku
15. 11. 1816 † Jan František Vavák, římskokatolický písmák
16. 11. 1741 Ježíš prohlášen Vrchním starším Jednoty bratrské
21. 11. 1976 † Otto Rutrle, teolog Církve československé husitské
29. 11. 1966 † Alice Masaryková, dcera prvního československého prezidenta, zakladatelka Čsl. červeného kříže

Prosinec

17. 12. 1916 zavražděn Rasputin, ruský mnich, mystik, předzvěst konce carské monarchie v Rusku
23. 12. 1466 Jiří z Poděbrad zbaven papežem královské hodnosti
27. 12. 1566 * Ján Jesenský, lékař, rektor, politik
27. 12. 1846 * Zikmund Winter, spisovatel, historik a učitel

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2017

31. 10. 1517 500. výročí dne, kdy Martin Luther vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí (světový den reformace)

Leden

6. 1. 1857 * Václav **Vančura**, první český biskup obnovené Jednoty bratrské po J. A. Komenském

7. 1. 1977 vyhlášena Charta '77

20. 1. 1942 projednáno řešení „židovské otázky“ představiteli nacistického Německa na konferenci ve Wannsee

23. 1. 1937 † prof. Josef **Pekař**, český historik

Únor

3. 2. 1947 † ThDr. Josef **Lukášek**, superintendent a historik

11. 2. 1547 † Jan **Roh z Domažlic**, bratrský biskup luterské orientace

16. 2. 1497 * Filip **Melanchton**, teolog, pokračovatel Martina Luthera, „učitel Německa“

Březen

1. 3. 1457 v Kunvaldu založena Jednota bratrská

5. 3. 1717 * Jan Theofil **Elsner**, reformovaný kazatel v Berlíně, titulární bratrský senior, autor kancionálu

10. 3. 1417 Univerzita Karlova se přihlásila ke kalichu

13. 3. 1977 † prof. PhDr. Jan **Patočka**, český filozof, mluvčí Charty '77 (* 1.6.1907)

15. 3. 1917 † dr. Heřman **z Tardy**, vrchní církevní rada, historik

24. 3. 1877 † Karel Bedřich **Utíkal**, první ředitel evangelického Učitelského ústavu v Čáslavi

25. 3. 1927 † Alois **Adlof**, kazatel Jednoty českobratrské (tj. Církev bratrská)

26. 3. 1467 na Zelený čtvrtek zvoleni bratrští kněží, Jednota bratrská se tím oddělila od Říma a papeže

Duben

12. 4. 1207? † Petr **Valdes**, lyonský kupec následující Krista v chudobě, zakladatel reformačního hnutí valdenských
12. 4. 1437 v Praze vyhlášena Basilejská kompaktáta
23. 4. 997 umučen **sv. Vojtěch** Slavníkovec, druhý pražský biskup

Květen

10. 5. 1627 Obnovené zřízení zemské pro Čechy oktrojováno císařem Ferdinandem II. – konec náboženské svobody
12. 5. 1727 potvrzena Statuta ochranovské Jednoty bratrské
25. 5. 1577 vydána Formule svornosti (Formula concordiae), jeden z věroučných dokumentů některých luterských církví
29. 5. 1637 † Jiří **Třanovský**, autor Cithary sanctorum

Červen

8. 6. 1727 † August Hermann **Francke**, evangelický pedagog a teolog
12. 6. 1927 † Karel **Farský**, modernistický kněz, první patriarcha CČS(H)
17. 6. 1722 založen Ochránov (Herrnhut)
21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

Červenec

2. 7. 1917 bitva u Zborova (první významné vystoupení čsl. legií)
6. 7. 1415 mistr Jan **Hus** upálen v Kostnici
20. 7. 1992 Václav Havel odstoupil z funkce prezidenta ČSFR
31. 7. 1627 protireformační mandát v rámci Obnoveného zřízení zemského

Srpen

- 4. 8. 1992 † František kardinál **Tomášek**, pražský arcibiskup
- 11. 8. 1737 † Václav **Kleych**, vydavatel „špalíčků“ v Žitavě
- 12. 8. 1927 † Karel **Statečný**, teolog CČS(H)
- 13. 8. 1727 Slavná Večeře Páně obnovené Jednoty bratrské (Bethesdorf)
- 20. 8. 1912 † William **Booth**, zakladatel Armády spásy
- 22. 8. 1547 krvavý sněm (poprava), omezení vlivu českých stavů

Září

- 1. 9. 1707 Altranstädtská smlouva mezi švédským králem Karlem XII. a císařem Josefem I. přiznávající relativní svobodu pro evangelíky ve Slezsku (povolení stavět „chrámy milosti“)
- 4. 9. 1942 **sv. Gorazd II.**, biskup pravoslavné církve, popraven nacisty (poskytl úkryt parašutistům po atentátu na R. Heydricha)
- 5. 9. 1997 † **sv. Matka Tereza**, misionářka chudých z Kalkaty
- 9. 9. 1437 Jan **Roháč z Dubé** popraven za odpor proti králi Zikmundovi
- 14. 9. 1937 † Tomáš Garrigue **Masaryk**, čsl. prezident, filozof
- 22. 9. 1467 král Jiří z Poděbrad zvítězil nad křižáky u Nýrska
- 23. 9. 1977 † Josef B. **Jeschke**, profesor Komenského fakulty

Říjen

- 11. 10. 1424 † Jan **Žižka** z Trocnova a Kalichu, geniální husitský vojevůdce
- 12. 10. 1827 † János **Szalatnay**, toleranční kazatel v Moravě
- 30. 10. 1967 protesty proti vypnutí světla na kolejích v Praze
- 31. 10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 7. 11. 1917 bolševická revoluce v Rusku
- 7. 11. 1992 † Alexandr **Dubček**, československý politik
- 8. 11. 1620 bitva na Bílé hoře
- 10. 11. 1827 † Michal **Blažek**, superintendent v Jimramově
- 12. 11. 1917 obnoven ruský pravoslavný patriarchát
- 24. 11. 1942 † Bohumil **Kafka**, sochař, autor Žižkovy sochy na Vítkově

Prosinec

- 6. 12. 1837 † Jan **Šulek**, kazatel v Pržně, autor katechismu
- 12. 12. 1617 zbořen luterský kostel v městě Hrob – podnět pro 3. pražskou defenestraci a třicetiletou válku

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2018

28. 10. 1918 100. výročí vzniku samostatného Československa

18. 12. 1918 100. výročí sloučení českých evangelických sborů
AV a HV do Českobratrské církve evangelické

Leden

5. 1. 1628 Jan Ámos Komenský odešel z vlasti do polského
Lešna

5. 1. 1968 Alexander Dubček zvolen do čela Komunistické stra-
ny Československa (počátek tzv. pražského jara)

10. 1. 1158 kníže Vladislav II. se stal druhým českým králem

15. 1. 2008 † Jan **Heller**, teolog

Únor

1618 v Broumově v rozporu s Majestátem uzavřen luterský
kostel – jedna z příčin třicetileté války

1. 2. 1918 vzpoura námořníků v boce Kotorské

3. 2. 1468 † Johannes **Gutenberg**, vynálezce knihtisku

25. 2. 1948 komunistický puč (převzetí moci) v ČSR („vítězný“
únor)

Březen

2. 3. 1458 Jiří z Poděbrad zvolen českým králem

6. 3. 1458 † Friedrich **Reiser**, německý valdenský a husita (upá-
len)

7. 3. 1968 † ThDr. Viktor **Hájek**, synodní senior ČCE (1950–
1968)

10. 3. 1948 † Jan **Masaryk**, ministr zahraničí ČSR, syn T. G. M.,
diplomat a politik

22. 3. 1808 † Václav Matěj **Kramerius**, nakladatel, národní bu-
ditel

Duben

4. 4. 1968 † Martin Luther **King**, baptistický kazatel (zavražděn)

7. 4. 1348 založeno Vysoké učení pražské (Univerzita Karlova)

13. 4. 1598 francouzský král Jindřich IV. Navarrský povolil Edik-
tem nantským kalvinismus ve Francii

20. 4. 1468 † Martin **Lupáč**, husitský biskup

22. 4. 1418 ukončen církevní koncil v Kostnici

25. 4. 1548 zajati členové Jednoty bratrské Jan Augusta a Jakub Bílek

Květen

3. 5. 1728 začala vycházet Hesla Jednoty bratrské

4. 5. 1548 Jednota bratrská vypovězena z Čech (tzv. první exil)

7. 5. 1458 Jiří z Poděbrad korunován českým králem

20. 5. 1938 československá vláda vyhlásila částečnou mobilizaci

22. 5. 1968 † Adolf **Novotný**, autor Biblického slovníku

23. 5. 1618 3. pražská defenestrace (počátek třicetileté války)

25. 5. 1868 Májové zákony redukovaly konkordát z roku 1855

Červen

4. 6. 1848 slovanská mše na Koňském trhu (Slovanský sjezd v Praze)

7. 6. 1938 † ThDr. Josef **Souček**, synodní senior ČCE (1918–1938)

14. 6. 1798 * František **Palacký**, český politik a historik

20. 6. 1628 z Čech vypovězeni poslední evangelíci (jen osobně svobodní obyvatelé, poddaní odejít vůbec nesměli!)

21. 6. 1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze

Červenec

1. 7. 1628 Obnovené zřízení zemské vyhlášeno pro Moravu

6. 7. 1415 mistr Jan **Hus** upálen v Kostnici

15. 7. 1588 † Jiří **Israel**, biskup Jednoty bratrské pro Polsko

18. 7. 1658 Leopold I. zvolen římským císařem

30. 7. 1718 † William **Penn**, filantrop, ochránce kvakerů a Jednoty bratrské, zakladatel amerického státu Pensylvánie

30. 7. 1968 zrušeny rozsudky nad Miladou Horákovou a dalšími protiprávně obviněnými z 50. let

Srpen

- 8. 8. 1488 první české tištěné vydání (tzv. Pražské) bible
- 10. 8. 1518 Mikuláš Klaudyán, mladoboleslavský lékař, spisovatel, člen Jednoty bratrské, vydal nejstarší mapu Čech
- 11. 8. 1948 * Jan **Palach**, českobratrský evangelík, člen sboru v Libiši u Neratovic
- 15. 8. 1388 † Vojtěch **Raňkův z Ježova**, předchůdce reformace, mj. i rektor pařížské Sorbonny
- 21. 8. 1968 okupace Československa vojsky armád Varšavské smlouvy

Září

- 3. 9. 1658 † Oliver **Cromwell**, státník, vůdce anglické revoluce
- 8. 9. 1948 státní pohřeb československého prezidenta Edvarda Beneše
- 9. 9. 1828 * Lev Nikolajevič **Tolstoj**, ruský spisovatel a filozof
- 14. 9. 258 † **Cyprián**, biskup, severoafrický teolog (popraven)
- 17. 9. 1938 † Antonín B. **Svojsík**, zakladatel českého skautingu
- 28. 9. 1978 † **Jan Pavel I.**, papež
- 30. 9. 1938 uzavřena mnichovská dohoda (znamenal příčlenění českého pohraničí k Německu)

Říjen

- 11. 10. 1424 † Jan **Žižka** z Trocnova a Kalichu, geniální husitský vojevůdce
- 24. 10. 1648 uzavřen vestfálský mír znamenající konec třicetileté války
- 25. 10. 1918 † plukovník Josef Jiří **Švec**, legionář v Rusku (sebevražda)
- 26. 10. 1948 † František **Urbánek**, kazatel Jednoty českobratrské (dnes Církve bratrské)
- 28. 10. 1918 vznik samostatného Československa
- 31. 10. 1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

3. 11. 1918 v Praze na Staroměstském náměstí stržen mariánský sloup – politický symbol absolutismu Habsburků
8. 11. 1620 bitva na Bílé hoře
17. 11. 1808 † David **Zeisberger**, Moravan, apoštol indiánů
23. 11. 1918 † ThDr. Čeněk **Dušek**, superintendent HV (1910–1918), zakladatel Kostnické jednoty
25. 11. 1888 † Jan **Balcar**, zakladatel Svobodné reformované církve (dnes Církve bratrské)
29. 11. 1378 † **Karel IV.**, český král, římsko-německý císař, Otec vlasti

Prosinec

1. 12. 1118 † **Dětmár z Merseburku**, saský biskup a kronikář
9. 12. 1608 * John **Milton**, anglický náboženský básník
10. 12. 1918 v Československu zrušeny šlechtické tituly
10. 12. 1968 † Karl **Barth**, bohoslovec, spoluzakladatel Vyznávající církve v hitlerovském Německu
11. 12. 1528 † Lukáš **Pražský**, teolog a významný biskup Jednoty bratrské
18. 12. 1918 vznik Českobratrské církve evangelické (spojení českých sborů HV a AV na ustavujícím generálním sněmu)

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2019

31.7.1619 konfederace stavů Českého království

Leden

1.1.1484 Huldrych **Zwingli**, švýcarský reformátor

6.1.1829 † Josef **Dobrovský**, národní buditel, filolog, historik

6.1.1949 † prof. Emil **Smetánka**, bohemista

10.1.1899 † Josef **Baše** (E. Antonowicz), český evangelický básník

18.1.1409 Dekret kutnohorský změnil univerzitní ústavu

19.1.1969 † Jan **Palach**, student, člen ČCE (upálil se na protest proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy)

23.1.1599 † Jiří **Strejc**, kazatel, básník žalmů

30.1.1849 zrušení tolerančních předpisů omezujících evangelíky (počátek doby provizoria)

31.1.1929 † Jan **Karafiát**, autor Broučků, evangelický reformovaný kazatel

Únor

1.2.1519 † Václav **Koranda** ml., husitský kněz

10.2.1779 počátek bratrské misie v Grónsku

11.2.1929 obnoven církevní stát Vatikán (lateránské smlouvy Mussoliniho s papežem Piem XI.)

14.2. 869 † **sv. Konstantin** (Cyril), filozof, slovanský věrozvěst

23.2.1719 † Bartholomäus **Ziegenbalg**, misionář v Indii

25.2.1969 † Jan **Zajíc**, student, který se upálil stejně jako J. Palach

Březen

2.3.1899 † Josef **Totušek**, moravský superintendent HV

1459 † **Mikuláš** (Biskupec) z **Pelhřimova**, tábořský bohoslovec

- 15.3.1939 okupace zbývajících území ČSR nacisty –
 Protektorát Čechy a Morava
- 25.3.1409 církevní koncil v Pise, počátek trojpapežství

Duben

- 3.4.1769 † Gerhard **Tersteegen**, evangelický básník
- 7.4.1449 odstoupil vzdoropapež Felix V.
- 8.4.1919 založena Husova čsl. bohoslovecká fakulta v
 Praze
- 11.4.1769 * František Ladislav **Hek**, buditel a obro-
 zenecký spisovatel (předloha Jiráskova F. L.
 Věka)
- 18.4.1959 † František **Linhart**, profesor Husovy boho-
 slovecké fakulty v Praze
- 20.4.1529 říšský sněm ve Špýru (vznik označení
 „protestanti“)
- 25.4.1449 v Lausanne ukončen Basilejský koncil
- 28.4.1969 † Josef **Dvořák**, církevní historik, kroni-
 kář Proseče

Květen

- 2.5.1519 † **Leonardo da Vinci**, malíř a vynálezce
- 4.5.1919 † Milan Rastislav **Štefánik**, politik, astronom,
 voják, slovenský spolupracovník T. G. Masa-
 ryka
- 6.5.1879 * prof. Bedřich **Hrozný**, orientalista, chetitolog
- 16.5.1729 poprvé slaven svátek sv. Jana Nepomuckého,
 světce doby pobělohorské
- 21.5.1709 zahájena stavba kostela milosti v Těšíně
- 25.5.1539 reformace v Lipsku
- 30.5. 339 † **Eusebius z Cesareje**, církevní historik
- 30.5.1434 bitva u Lipan

Červen

- 1.6.1794 † Jan Leopold **Hay**, biskup, josefinista
- 8.6.1809 † Thomas **Paine**, bojovník za lidská práva

- 15.6.1949 † Josef **Křenek**, synodní senior ČCE
 21.6.1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze
 27.6.1519 Lutherova disputace v Lipsku

Červenec

- 6.7.1415 mistr Jan **Hus** upálen v Kostnici
 6.7.1439 Florentská církevní unie proti Turkům
 6.7.1869 posvěcen evangelický kostel v Čáslavi
 6.7.1889 Františkem Kozákem založen časopis „Hus“
 9.7.1609 Majestát Rudolfa II. – nejliberálnější zákon o svobodě svědomí v 17. století, platící pro všechny poddané
 10.7.1509 * Jan **Kalvín**, církevní reformátor
 10.7.1609 založena v Mnichově Katolická liga
 12.7.1429 † Jean **Gerson**, koncilní teolog na kostnickém koncilu
 15.7.1099 křižáci se zmocnili Jeruzaléma
 22.7.1419 Večeře Páně na hoře Tábor
 30.7.1419 1. pražská defenestrace
 31.7.1619 konfederace stavů Českého království

Srpen

- 3.8.1909 * Timoteus Čestmír **Zelinka**, předseda Kostnické jednoty
 9.8.1429 † mistr **Jakoubek ze Stříbra**, husitský teolog
 16.8.1419 † **Václav IV.**, český král
 19.8.1619 Ferdinand II. Štýrský sesazen z českého trůnu
 19.8.1719 † Carl **Hildebrand von Canstein**, zakladatel biblické společnosti v Halle
 24.8.1919 † Friedrich **Naumann**, německý bohoslovec a básník
 26.8.1619 Fridrich Falcký zvolen za českého krále

Září

- 1.9.1939 začala 2. světová válka
- 4.9.1439 Basilejský koncil ustanovil primát papeže
- 4.9.1439 † mistr **Křišťan z Prachatic**, husitský teolog, lékař, astronom, matematik
- 13.9.1889 † Daniel Bohumil **Molnár**, český superintendent AV
- 17.9.1419 husitský manifest na hoře Bzí u Plzně
- 26.9.1939 † Kamil **Nagy**, synodní senior ČCE

Říjen

- 1.10.1529 marburské náboženské rozhovory (Luther – Zwingli)
- 4.10.1864 † Theodor **Fliedner**, zakladatel Diakonie
- 11.10.1414 Husův odjezd do Kostnice
- 11.10.1424 † Jan **Žižka** z Trocnova a Kalichu, geniální husitský vojevůdce
- 16.10.1439 † kněz **Ambrož** z Hradce, vůdce východočeských orebitů
- 20.10.1419 Emauzský klášter přijal husitství a byl podobojí
- 22.10.1459 † **Bedřich ze Strážnice**, husitský kněz
- 29.10.1959 † Jan **Toul**, senior Táboorského seniorátu, autor Jubilejní knihy českobratrské evangelické rodiny
- 31.10.1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 1609 Betlémská kaple neoficiálně svěřena Jednotě bratrské
- 4.11.1619 korunovace Fridricha Falckého českým králem
- 17.11.1939 nacisty uzavřeny české vysoké školy

- 17.11.1989 studentská demonstrace v Praze, začátek „sametové revoluce“
- 25.11.1889 zemský sněm odmítl Husovu desku na zed' Národního muzea
- 26.11.1939 † Arne **Novák**, literární historik a kritik (syn spisovatelky Terézy Novákové)

Prosinec

- 8.12.1369 † Konrád **Waldhauser**, pražský kazatel a předchůdce české reformace
- 8.12.1869 zahájen 1. vatikánský koncil
- 13.12.1569 † Matěj **Červenka**, biskup a spisovatel Jednoty bratrské
- 24.12.1619 po necitlivém poničení výzdoby a vybavení chrámu svatého Víta na pražském hradě slavena Večeře Páně podle reformovaného (kalvinistického) způsobu
- 26.12.1969 † Josef Lukl **Hromádka**, český teolog a filozof
- 28.12.1949 † J. B. **Šimek**, spisovatel, předseda České diakonie
- 31.12.1589 † Jan **Kapita**, jeden z překladatelů Bible kralické

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2020

čnc	1420	formulace Čtyř pražských artikulů – jednotícího programu všech husitských směrů (v době obležení Prahy křižáky)
8.11.	1620	bitva na Bílé hoře

- ? 1350 * **Matěj z Janova**, český náboženský reformátor, předchůdce mistra Jana Husa
- ? 1460 * **Petr Chelčický**, český teolog, filozof a pacifista
- ? 1460 * **Lukáš Pražský**, biskup a teolog Jednoty bratrské
- 1500 * **Jan Augusta**, bohoslovec a biskup Jednoty bratrské
- 1520 * Matěj Dvorský z Hájku, utrakvistický teolog, profesor a rektor Univerzity Karlovy, spoluautor České konfese
- 1560 první synod polské Jednoty bratrské v Poznani
- ? 1640 † Pavel **Skála ze Zhoře**, historik, exulant pro víru, spisovatel

Leden

- 1420 bitva u Nekmíře (první použití vozové hradby husity)
- 8.1.1920 založena Církev československá (husitská)
- 9.1.1420 metání husitů do starých šachet v Kutné Hoře
- 10.1.1890 † Ignaz von **Döllinger**, německý teolog, který odmítl dogma o papežské neomylnosti
- 23.1.1500 † **Matěj Kunvaldský**, první biskup Jednoty bratrské
- 31.1.1990 † prof. Amedeo **Molnár**, český teolog a historik

Únor

- 1.2.1510 † **Zdeňka Česká**, dcera Jiřího z Poděbrad
4.2.1820 * Božena **Němcová**, česká spisovatelka

Březen

- 12.3.1930 † Alois **Jirásek**, český spisovatel, autor románů z doby husitské a pobělohorské
15.3.1420 † Jan Krása, pražský měšťan a husitský vyslanec, usmýkán koněm ve Vratislavi na příkaz krále Zikmunda
20.3.1485 kutnohorský mír – první mezník plurality svobody svědomí a vyznání v Evropě (platný i pro poddané)
25.3.1420 vítězství husitů v bitvě u Sudoměře

Duben

- 2.4.1910 † Fridrich von **Bodelschwingh**, zakladatel Diakonie
3.4.1420 první husitský manifest vyzývající k jednání namísto válčení
5.4.1420 bitva u Mladé Vožice
12.4.1870 * Josef **Pekař**, český historik, kandidát na prezidenta
13.4.1920 * Karel **Otčenášek**, římskokatolický biskup
16.4.2010 † Tomáš **Špidlík**, římskokatolický kněz a kardinál
19.4.1560 † Philipp **Melanchthon**, „učitel Německa“, Lutherův pokračovatel, autor augsburské konfese
21.4.1990 první návštěva papeže Jana Pavla II. v Československu
23.4.1420 * **Jiří z Poděbrad**, český král

Květen

- 9.5.1760 † Nikolaus Ludwig von **Zinzendorf**, zakladatel Obnovené Jednoty bratrské v Ochránově – Herrnhutu (*26.5.1700)

- 10.5.1990 Katolická teologická fakulta, Evangelická teologická fakulta a Husitská teologická fakulta začleněny do Univerzity Karlovy
- 18.5.1575 Česká konfese předána císaři Maxmiliánovi II.
- 18.5.1920 * Karol **Wojtyla**, pozdější papež sv. Jan Pavel II.
- 21.5.1760 † Anna Caritas **Nitschmannová**, misionářka, druhá manželka N. L. von Zinzendorfa

Červen

- 1420 formulace Čtyř pražských artikulů – jednotčího programu všech husitských směrů (v době obležení Prahy křižáky)
- 1600 Jan Jesenský provedl první veřejnou pitvu lidského těla v Čechách
- 7.6.1930 * Vladimír **Sakař**, historik a archeolog
- 14.6.2010 † Jaroslav **Škarvada**, titulární biskup litomyšlský a pomocný biskup pražský
- 21.6.1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze
- 27.6.1950 † Milada **Horáková**, česká politička, popravena
- 30.6.1420 bitva o Tábor

Červenec

- 6.7.1415 mistr Jan **Hus** upálen v Kostnici
- 14.7.1420 bitva na Vítkově
- 16.7.1410 spálení Viklefových spisů spisy v arcibiskupském paláci v Praze
- 18.7.1410 vyhlášena klatba nad mistrem Janem Husem
- 18.7.1870 na 1. vatikánském koncilu vyhlášeno dogma o neomylnosti papeže ve věcech víry a mravů
- 26.7.1880 * Karel **Farský**, první patriarcha Církve československé (husitské)

28.7.1750 † Johann Sebastian **Bach**, německý hudební skladatel a varhanní virtuóz

Srpen

- 1.8.1870 * Ladislav Jan **Šaloun**, sochař, autor Husova pomníku na Staroměstském náměstí v Praze
- 13.8.1910 * Florence Nightingalová, průkopnice diakonie a ošetrovatelství v Británii (*12.5.1820)
- 18.8.1990 † Josef **Zvěřina**, český římskokatolický teolog a historik
- 26.8.1910 * **sv. Matka Tereza**, řeholní sestra, patrně nejznámější misionářka 20. století; působila v Indii

Září

- 1.9.1310 svatba Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny
- 23.9.1530 Konrád Krajíř z Krajku s dalšími šlechtici vstoupil do Jednoty Bratrské
- 26.9.1650 na Staroměstském náměstí v Praze vztyčen Mariánský sloup
- 27.9.1540 papež Pavel III. schválil vznik jezuitského řádu

Říjen

- 3.10.1780 † Jan **Jílek**, exulant pro víru, spisovatel
- 11.10.1424 † Jan **Žižka** z Trocnova, geniální husitský vojevůdce
- 12.10.1900 * Jaroslav **Šimsa**, sekretář YMCA a redaktor Křesťanské revue
- 16.10.1870 počátek misijní práce Ochranovské Jednoty bratrské v Potštejně
- 21.10.1435 generální vikář pražské arcidiecéze Jan Rokycana zvolen pražským arcibiskupem
- 27.10.1760 † Matěj Antonín **Koniáš**, kazatel, spisovatel, cenzor

30.10.1910 † Henri **Dunant**, zakladatel hnutí Červený kříž
31.10.1517 světový den reformace (Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

1.11.1420 bitva pod Vyšehradem
8.11.1620 bitva na Bílé hoře
15.11.1670 † Jan Ámos **Komenský**, bratrský biskup, pedagog, „učitel národů“
16.11.1810 * Karel Hynek **Mácha**, český básník
20.11.1910 † Lev Nikolajevič **Tolstoj**, ruský spisovatel a filozof
21.11.1920 zábor kostela v Radhošti příslušníky Církve československé

Prosinec

7.12.1870 † Ján **Palárik**, slovenský římskokatolický kněz a buditel
8.12.1870 František Palacký a F. L. Rieger předali protest proti národnostnímu útlaku v Rakousku-Uhersku
8.12.1965 ukončen reformní 2. vatikánský koncil
10.12.1520 Martin Luther spálil papežskou bulu, jíž měl být exkomunikován z církve
13.12.1620 Moravský zemský sněm se vzdal císařskému vojsku
23.12.1620 Fridrich Falcký po marných pokusech zahájit nové tažení opustil Slezsko a odebral se do Haagu
24.12.1420 † **Mikuláš z Husi**, husitský vojevůdce
29.12.1170 † sv. Tomáš **Becket**, arcibiskup z Canterbury, za vražděn královskými rytíři

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2021

8.4.1861	vyhlášení Protestantského patentu
7.6.1421	skončil Časlavský sněm, v jehož průběhu byly Čtyři pražské artikuly prohlášeny zákonem (obecně závazné)
21.6.1621	poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze
14.8.1431	bitva u Domažlic, ostudná porážka poslední křížové výpravy proti husitům – křižáci rozehnáni zpěvem
13.10.1781	vydán Toleranční patent, který umožňoval vznik evangelických sborů a. v. a h. v.

? 321 neděle vyhlášena římským císařem jako svátek

Leden

- 3.1.1521 papež Lev X. exkomunikoval dr. Martina Luthera z římskokatolické církve
- 4.1.1846 *Jan **Karafiát**, autor Broučků
- 12.1.1856 † Ludovít **Štúr**, slovenský politik a jazykovědec
- 18.1.1921 zahájena první slovenská synoda ECAV na Slovensku
- 17.1. 356 † sv. Antonín Veliký, zakladatel poustevnictví

Únor

- 6.2.1421 † Petr **Hromádka**, husitský kněz a hejtman
- 7.2.1451 † **Petr z Mladoňovic**, průvodce Husa do Kostnice a svědek mučednickovy smrti
- 8.2.1911 * Jaroslav **Valenta**, sekretář YMCA, účastník boje proti fašismu
- 9.2.1796 * Samuel **Jurkovič**, slovenský vlastenec a pedagog

- 15.2.1976 † Přemysl **Pitter**, český pacifista a teolog
 18.2.1546 † ThDr. Martin **Luther**, církevní reformátor
 21.2.1521 * Matěj **Červenka**, biskup Jednoty bratrské
 22.2.1471 † Jan **Rokycana**, Římem nepotvrzený arcibiskup

Březen

- 2.3.1791 † John **Wesley**, zakladatel metodismu
 8.3.1561 † Martin **Abdon**, bratrský bohoslovec a básník
 22.3.1471 † **Jiří z Poděbrad**, volený český král

Duben

- 1421 vyhlazení adomitů Žižkou u Klokoč
 3.4.1771 * Hans Nielsen **Hauge**, norský kazatel
 5.4.1861 vyšlo první číslo časopisu Hlasy ze Siona
 8.4.1861 vyhlášení Protestantského patentu
 11.4.1721 * David **Zeisberger**, bratrský misionář k indiánům
 14.4.1906 * Štefan **Kátlovský**, slovenský evang. kněz a biskup
 30.4. 311 konec Diokleciánova pronásledování křesťanů

Květen

- 2.5.1411 Zbyněk Zajíc z Házmburka vyhlásil nad Prahou interdikt
 3.5.1561 † Nikolaus **Herman**, evangelický duchovní básník
 23.5.1876 † Janko **Kráľ**, slovenský básník a národní buditel
 24.5.1391 založena Betlémská kaple
 24.5.2016 † prof. Dagmar **Čapková**, komenioložka
 26.5.1971 † Julius **Adamiš**, slovenský evangelický kněz a církevní historik

- 30.5.1416 † M. **Jeroným Pražský**, Husův přítel, upálen v Kostnici
- 30.5.1841 * Pavol **Križko**, slovenský historik, archivář a pedagog
- 31.5.1721 Jan Nepomucký prohlášen blahoslaveným
- Červen**
- 1.6.1871 * prof. František **Žilka**, evangelický teolog, novozákoník
- 7.6.1421 skončil Čáslavský sněm, v jehož průběhu byly Čtyři pražské artikuly prohlášeny zákonem (obecně závazné)
- 7.6.1561 dokončen Šamotulský kancionál
- 15.6.1361 † Johannes **Tauler**, německý mystik a kazatel
- 16.6.1871 † Ján **Kalinčiak**, slovenský spisovatel a básník
- 21.6.1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze, mezi nimi i Jána **Jesenského**, lékaře a diplomata, původem ze Slovenska
- 28.6.1931 * prof. Zdeněk **Sázava**, teolog CČSH
- 30.6.1976 † Rudolf **Bultman**, německý protestantský teolog, biblista
- Červenec**
- 6.7.1415 M. Jan **Hus** upálen v Kostnici
- 9.7.1991 † Zlatica **Oravcová**, evangelická farářka a básnířka
- 10.7.1781 nově každému v habsburské monarchii povoleno číst Bibli (!), zákaz ji zabavovat
- 14.7.1891 * Oľga **Albiniová Janošková**, učitelka, zakladatelka slovenské evangelické diakonie
- 16.7.1671 † Mikoláš **Drabík**, bratrský kněz a inspirátor Jana Ámose Komenského, sťat v Prešpurku

- 25.7.1471 † Tomáš **Kempenský**, autor spisu Následování Krista
- 31.7.1546 mandát císaře Ferdinanda I. proti nekato-lickým stavům
- 31.7.1556 † **sv. Ignác z Loyoly**, zakladatel jezuitského řádu

Srpen

- 4.8.2001 † prof. Rudolf **Horský**, biskup a teolog CČSH
- 6.8.1221 † sv. Dominik **Guzmán**, zakladatel dominikánského řádu, pověřeného inkvizicí
- 14.8.1431 bitva u Domažlic, ostudná porážka poslední křížové výpravy proti husitům – křižáci rozehnáni zpěvem
- 16.8.1861 * Alois **Adlof**, protestantský český teolog
- 23.8.1851 * Alois **Jirásek**, český spisovatel, především historických románů
- 28.8.1551 * Václav **Budovec z Budova**, ochránce Jednoty bratrské, český politik, popraven 21. 6. 1621
- 28.8.1921 * doc. JUDr. Jiří **Kejř**, historik středověku a práva

Září

- 5.9.1936 † Emil **Dlouhý-Pokorný**, jeden ze zakladatelů Církve československé (husitské)
- 16.9. 921 umučena **sv. Ludmila**, babička knížete Václava, česká patronka
- 22.9.1811 * Michal Miroslav **Hodža**, evangelický básník, farář, jazykovědec, slovenský národní buditel
- 22.9.1871 * Karel **Dostál-Lutinov**, kněz, básník, spisovatel
- 27.9.1271 * **Václav II.**, český a polský král
- 29.9.1926 † Július **Botto**, slovenský advokát, církevní historik

Říjen

- 11.10.1424 † Jan **Žižka** z Trocnova, geniální husitský vojevůdce
- 11.10.1531 † Ulrich **Zwingli**, švýcarský církevní reformátor
- 13.10.1781 vydán Toleranční patent, který umožňoval vznik evangelických sborů a. v. a h. v.
- 28.10.1791 * Ján **Chalupka**, slovenský dramatik a spisovatel
- 31.10.1517 světový den reformace (dr. Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)
- 31.10.1821 * Karel **Havlíček Borovský**, český novinář a básník

Listopad

- 5.11.1971 † Gustáv **Plavec**, slovenský evangelický farář a spisovatel
- 6.11.1611 † Petr **Vok z Rožmberka**, ochránce Jednoty bratrské
- 8.11.1620 bitva na Bílé hoře
- 8.11.1921 † Pavol **Országh Hviezdoslav**, slovenský básník
- 16.11.1806 * Karol **Kuzmány**, slovenský spisovatel a superintendent
- 16.11.1911 † Ján **Mocko**, zakladatel spolku Transcius
- 21.11.1976 † prof. Otto **Rutle**, český teolog CČSH, religionista a děkan Husovy československé bohoslovecké fakulty
- 24.11.1571 † Jan **Blahoslav**, překladatel, pedagog a biskup Jednoty bratrské

Prosinec

- 18.12.1751 † Kilián Ignác **Dientzenhofer**, barokní architekt a stavitel

- 18.12.2011 † Václav **Havel**, československý a český prezident, dramatik a spisovatel
- 19.12.1741 Karel Albrecht Bavorský korunován českým protikrálem
- 21.12.1781 Jan Hrdlička, první evangelický pastor AV po tolerančním patentu, přišel na Moravu, aby vykonal bohoslužby na Vsetíně
- 22.12.1421 vítězství husitů nad křižáky u Kutné Hory
- 24.12.1616 † Juraj **Thurzo**, obránce evangelické církve na Slovensku, oravský župan a uherský palatin
- 25.12.1856 * Dr. Juraj **Janoška**, první generální biskup ECAV na Slovensku, poslanec a politik
- 26.12.1431 † **Konrád z Vechty**, arcibiskup pražský, akceptoval Čtyři artikuly pražské a byl za to exkomunikován z církve

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2022

10.5.1627	Ferdinandem II. vyhlášeno Obnovené zřízení zemské pro Čechy – konec náboženské (konfesijní) svobody
18.5.1432	„Chebský soudce“ – husité uzavřeli dohodu s vyslanci Basilejského koncilu, kterou podmiňovali svou účast na něm (významný úspěch husitů: koncil poprvé nad sebou uznal autoritu Bible a jejího výkladu církevními otci)

Leden

- 1.1.1557 * Štěpán **Bočkaj**, kníže a vedoucí osobnost stavovského povstání v Uhrách 1604–1605, v důsledku čehož uherský sněm legalizoval luterány a kalvinisty
- 5.1.1842 † Jiří **Opočenský**, moravský superintendent HV v Jimramově
- 8.1.1422 Žižkovo vítězství u Německého Brodu
- 11.1.1877 † Janko Vlastimil **Matúška**, básník, autor duch. písní i textu slovenské národní hymny „Nad Tatrou sa blýska“
- 12.1.2012 † Milan **Salajka**, teolog, profesor a děkan Husovy československé bohoslovecké fakulty
- 13.1.1572 † Jan **Augusta**, biskup Jednoty bratrské, skladatel duchovních písní
- 19.1.1867 * Ferdinand **Hrejsa**, evangelický teolog a historik
- 24.1.1852 † Ján **Kollár**, evangelický kazatel, básník a historik
- 27.1.1997 † Božena **Komárková**, filozofka a teoložka, signatářka Charty 77

Únor

- 7.2.1862 † František **Škroup**, autor písně „Kde domov můj“, jejíž první sloka je českou národní hymnou
- 8.2.1622 † Matouš **Konečný**, senior a biskup Jednoty bratrské
- 9.2.1942 † ThDr. Gustav Adolf **Procházka**, patriarcha CČS(H) v letech 1928–1942 (narozen 11. 3. 1872)
- 11.2.1547 † Jan **Roh** z Domažlic, biskup Jednoty bratrské, teolog luterské orientace
- 16.2.1497 * Philipp **Melanchton**, luterský biskup, pokračovatel M. Luthera, „učitel Německa“, autor augšpurského vyznání víry z roku 1530
- 21.2.1522 dr. Martin Luther dokončil překlad Nového zákona do němčiny
- 27.2.1812 * Samo **Chalupka**, slovenský evangelický farář a básník

Březen

- 1.3.1457 v Kunvaldu založena Jednota bratrská (pamětní den)
- 2.3.1282 † **sv. Anežka Česká** (Přemyslovna), abatyše, zakladatelka křesťanských sociálních ústavů
- 4.3.1962 † Jan Vladimír **Šebesta**, evangelický farář, zakladatel Jeronýmovy jednoty
- 5.3.1882 * doc. PhDr. Antonín **Boháč**, statistik, synodní kurátor ČCE
- 9.3.1422 † Jan **Želivský**, radikální pražský teolog, popraven
- 13.3.1977 † Jan **Patočka**, český filozof, signatář a mluvčí Charty 77
- 15.3.1932 * ThDr. Radoslav **Hobza**, farář CČSH a historik

- 28.3.1592 * Jan Amos **Komenský**, biskup Jednoty bratrské, pedagog, „učitel národů“
 29.3.1372 vysvěcen klášter Na Slovanech
 31.3.1462 papež Pius II. jednostranně zrušil basilejská kompaktáta

Duben

- 3.4.1922 * Jan Milíč **Lochman**, teolog, rektor basilejské univerzity
 12.4.1437 v Praze slavnostně vyhlášena basilejská kompaktáta
 20.4.1872 † Andrej Braxatoris **Sládkovič**, evangelický farář, básník a literární kritik
 21.4.1782 † Jan Theofil **Elsner**, reformovaný kazatel v Berlíně, titulární bratrský senior, autor Elsnerova kancionálu
 23.4. 997 † **sv. Vojtěch** Slavníkovec, druhý pražský biskup, „první Čech Evropan“
 24.4.1822 Janko **Král'**, slovenský básník a buditel
 27.4.1452 Jiří z Poděbrad zvolen správcem české země
 28.4.1962 † ThDr. František **Hník**, biskup CČS(H), profesor a děkan Husovy československé bohoslovecké fakulty
 29.4.1622 pražský arcibiskup J. Lohelius zakázal přijímání pod obojí

Květen

- 2.5.1922 * Luděk **Brož**, evangelický teolog, novinář, profesor a děkan Komenského evangelické bohoslovecké fakulty
 10.5.1627 Ferdinandem II. vyhlášeno Obnovené zřízení zemské pro Čechy – konec náboženské (konfesijní) svobody

- 18.5.1432 „Chebský soudce“ – husité uzavřeli dohodu s vyslanci Basilejského koncilu, kterou podmiňovali svou účast na něm (významný úspěch husitů: koncil poprvé nad sebou uznal autoritu Bible a jejího výkladu církevními otci)
- 21.5.1892 † August Horislav **Škultéty**, evangelický duchovní, spisovatel, profesor gymnázia v Revúci
- 26.5.1952 † Václav **Vančura**, pedagog, první český biskup Jednoty bratrské po J. A. Komenském v naší zemi
- 27.5.1942 úspěšně proveden atentát na zastupující říšského protektora Reinharda Heydricha
- 29.5.1637 † Jiří **Třanovský**, evangelický duchovní, autor Cithary sanctorum (narozen 27. 3. 1592)
- 30.5.1252 † **sv. Zdislava** z Lemberka, léčitelka, patronka severních Čech a rodinného života

Červen

- 1.6.1822 * Ján Francisci **Rimavský**, advokát, státník, organizátor dobrovolnických jednotek v letech 1848–1849, předseda Matice slovenské
- 10.6.1942 středočeská obec Lidice srovnána se zemí nacisty
- 12.6.1927 † ThDr. Karel **Farský**, modernistický kněz, zakladatel a první patriarcha CČS(H)
- 14.6.1932 † ThDr. Ferdinand **Císař**, člen prvního Synodního výboru ČCE
- 16.6.1722 v Sasku založen Ochránov (Herrnhut)
- 17.6.1412 mistr Jan Hus vystoupil proti odpustkům a nazval papeže antikristem
- 21.6.1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze, mezi nimi i Jána **Jesenského**, lékaře a diplomata, původem ze Slovenska

Červenec

- 2.7.1917 vítězství československých legií u Zborova
6.7.1415 M. Jan **Hus** upálen v Kostnici
11.7.1412 veřejně sťati tovaryši Jan, Stašek a Martin – první husitští mučedníci
13.7.1652 posvěcení Mariánského sloupu v Praze kardinálem Arnoštem Vojtěchem z Harrachu za za přítomnosti císaře Ferdinanda III.
16.7. 622 hidžra, přesídlení Mohameda z Mekky do Mediny – počátek islámu
18.7.1912 * Jindřich **Mánek**, český teolog
31.7.1627 vydán protireformační mandát pro Čechy a Moravu v rámci Obnoveného zřízení zemského

Srpen

- 3.8.1872 † Josef **Růžička**, český evangelický teolog
4.8.1427 vítězství husitů u Tachova nad křížovou výpravou proti „kacířským Čechám“
4.8.1992 † František kardinál **Tomášek**, profesor a český teolog
6.8.1682 † Ján **Sinapius-Horčička**, evangelický duchovní, pedagog a spisovatel, zemřel ve vyhnanství
18.8.1772 * Matúš **Blaho**, slovenský náboženský spisovatel a evangelický duchovní
19.8.1662 † Blaise **Pascal**, francouzský fyzik a matematik, sympatizující s jansenismem, rovněž i filozof a teolog
22.8.1547 krvavý sněm v Praze, poprava 4 představitelů prvního stavovského odboje proti Ferdinandu I. Habsburskému, omezení práv českých stavů

- 24.8.1572 Bartolomějská noc, při níž došlo k vyvraždění hugenotů ve Francii, vč. předáka admirála Gasparda de Coligny
- 24.8.1822 * Benjamin **Košut**, evangelický farář
- 29.8.1602 Rudolfem II. obnoven Svatojakubský mandát proti Jednotě bratrské

Září

- 2.9.1567 * Juraj **Thurzo**, dědičný oravský župan, uherský palatin, svolavatel Žilinské synody v roce 1610, ochránce evangelíků na Slovensku
- 4.9.1942 † **sv. Gorazd II.**, biskup Pravoslavné církve, popraven za ukryvání atentátníků na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha
- 9.9.1437 † Jan **Roháč z Dubé a na Sioně**, husitský hejtman a poslední odpůrce krále Zikmunda, popraven
- 9.9.1972 † prof. ThDr. Josef Bohumil **Souček**, profesor Komenského evangelické teologické fakulty v Praze
- 10.9.1982 † Jan Blahoslav **Čapek**, komeniolog, spisovatel a filozof
- 14.9.1937 † Tomáš Garrigue **Masaryk**, prezident ČSR, český státník a filozof
- 16.9.1732 sedláci z Opočenska žádali vrchnost o povolení bratrské evangelické víry
- 26.9.1212 císař Fridrich II. Štaufský vydal Zlatou bulu sicilskou

Říjen

- 2.10.1972 † František Mrázek **Dobiáš**, profesor Komenského evangelické bohoslovecké fakulty v Praze

- 8.10.1772 † David **Nitschmann**, misionář a biskup
Jednoty bratrské
- 11.10.1424 † Jan **Zižka** z Trocnova, geniální husitský
vojevůdce
- 18.10.1412 vydána papežská klatba na mistra Jana Husa
- 22.10.1512 dr. Martin Luther jmenován profesorem
teologie ve Wittenbergu
- 28.10.1767 * Adam **Chalupka**, duchovní, pedagog
a církevní historik
- 31.10.1517 světový den reformace (dr. Martin Luther
v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wit-
tenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 6.11.1832 založen Gustav-adolfský spolek na podporu
protestantských církví ve většinově kato-
lických zemích
- 6.11.1872 * František **Bílek**, grafik, sochař a architekt
- 7.11.1992 † Alexander **Dubček**, slovenský politik, vůdčí
postava pražského jara 1968, zemřel na ná-
sledky autonehody
- 10.11.1827 † Michal **Blažek**, první moravský superinten-
dent církve HV
- 13.11.1912 † Teréza **Nováková**, spisovatelka
- 16.11.1632 † **Gustav II. Adolf**, švédský král, ochránce
protestantů, padl v bitvě u Lützenu
- 18.11.1877 * Otto **Škrovina**, duchovní a senior, církevní
historik a publicista, signatář Martinské dekla-
race v roce 1918
- 23.11.1972 † Veleoslav **Růžička**, duchovní, církevní ar-
chivář CČSH
- 24.11.1572 † John **Knox**, skotský reformátor, zakladatel
presbyteriánů

Prosinec

- 3.12.2017 † Luboš **Svoboda**, farář CČSH, hudební skladatel a zpěvák v SEMAFORu
- 11.12.1617 zbořen kostel v Hrobu – podnět ke třetí pražské defenestraci a příčina třicetileté války
- 12.12.1952 † prof. Bedřich **Hrozný**, orientalista a zakladatel chetitologie
- 18.12.1882 * Samuel **Zoch**, biskup a bratislavský župan, spoluautor a signatář Martinské deklarace v roce 1918
- 31.12.1922 * ThB. Darina Bancíková, první slovenská evangelická farářka a spisovatelka, perzekvovaná za komunismu
- 31.12.1992 rozdělení Československa

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2023

jaro	863	na Moravu přišli věrozvěstové Konstantin a Metoděj
20.	2.1523	* Jan Blahoslav , biskup Jednoty bratrské, teolog a historik, překladatel Nového zákona do češtiny
4.12.	1563	ukončen tridentský koncil, který měl upevnit římskokatolickou církev v době náporu reformace
21.	7.1773	papežskou bulou zrušeno Tovaryšstvo Ježíšovo (jezuitský řád)
28.	9.1903	založena Kostnická jednota
	1953	ČCE ordinovala první ženy na evangelické fary

Leden

2.1.	1783	první české evangelické bohoslužby po TP v Praze
4.1.	1343	† Jan IV. z Dražic , pražský biskup
4.1.	1433	příjezd českých delegátů na Basilejský koncil
4.1	1928	† Samuel Zoch, evangelický biskup na Slovensku, který se postaral o výchovu Jána Smreka
15.1.	2003	† Milan Machovec , český filozof
15.1.	2008	† Jan Heller , teolog, religionista, biblista a profesor Evangelické teologické fakulty UK
21.1.	1688	† Daniel Sinapius Horčička , kněz, rektor a redaktor v knihtiskárně Brewerovců v Levoči
23.1.	1923	* Amedeo Molnár , vysokoškolský pedagog a historik
28.1.	1853	* Vladimír Sergejevič Solovjov , ruský filozof, přítel Dostojevského, oceňován TGM

Únor

- 1.2.1878 * Milan **Hodža**, státník, předseda čsl. vlády
- 8.2.1903 † Karel Eduard z **Lány**, evangelický farář a český superintendent AV v Černilově, zakladatel Lutherova ústavu v Hradci Králové
- 9.2.1753 * Václav Matěj **Kramerius**, spisovatel, novinář a nakladatel
- 18.2.1923 † Alois **Rašín**, první československý ministr financí, následkem atentátu
- 20.2.1523 * Jan **Blahoslav**, biskup Jednoty bratrské, teolog a historik, překladatel Nového zákona do češtiny
- 21.2.1888 † Jozef Miloslav **Hurban**, evangelický kněz a organizátor slovenského národního hnutí, redaktor, vydavatel
- 28.2.1728 * Jozef **Bencúr**, evangelický kněz, profesor a rektor lyceí v Kežmarku a v Bratislavě

Březen

- 2.3.1458 Jiří z Poděbrad byl zvolen českým králem (vládl jako „král dvojího lidu“)
- 5.3.1953 † Josef Visarionovič **Stalin**, jeden z vítězů 2. světové války, komunistický diktátor
- 10.3.1948 † Jan **Masaryk**, československý politik a diplomat
- 17.3.1713 † Juraj **Jánošík**, slavný slovenský zbojník a hrdina
- 19.3.1553 † Václav **Hájek z Libočan**, český kronikář
- 19.3.1923 * Miloš Josef **Pulec**, duchovní Starokatolické církve
- 20.3.1493 † Jan z **Pomuku**, arcibiskupský vikář, později mylně ztotožňovaný se sv. Janem Nepomuckým, světcem protireformace
- 23.3. 973 založeno biskupství v Praze

25.3.1023 † podle tradice **sv. Prokop**, zakladatel a opat sázavského kláštera

Duben

3.4.1893 † Bedřich Vilém **Košut**, husitsky smýšlející evangelický duchovní helvetské konfese

4.4.1968 † Martin Luther **King**, baptistický kazatel a bojovník proti diskriminaci v USA, zavražděn

7.4.1348 Karel IV. založil v Praze vysoké učení (Univerzitu Karlovu)

9.4.1933 † Dušan **Fajnor**, generální biskup ECAV na Slovensku

13.4.1598 francouzský král Jindřich IV. Navarský povolil ediktem nantským kalvinismus (legalizoval hugenoty) ve Francii

19.4.1713 pragmatická sankce, výnos císaře Karla VI. o nástupnictví v Rakousku i dcerám, pokud nežijí synové

Květen

2.5.1863 * Martin Braxatoris **Sládkovič**, kněz, spisovatel a překladatel

3.5.1728 začala vycházet Hesla Jednoty bratrské

7.5.1458 slavnostní korunovace Jiřího z Poděbrad českým králem

13.5.1923 † Charlotta Garrigue **Masaryková**, manželka prvního prezidenta ČSR

16.5.1923 * Anežka **Ebertová**, teoložka, profesorka HTF UK v Praze

23.5.1618 III. pražská defenestrace – z oken Pražského hradu vyhození království místodržící pro nedodržování Majestátu Rudolfa II., začátek třicetileté války

24.5.1213 † královna **Dagmar**, dcera Přemysla Otakara I. a manželka dánského krále Waldemara II.

29.5.1453 pád Cařihradu (Konstantinopole) do rukou osmanských Turků (jeden z konců středověku)

Červen

3.6.1918 založena Jeronymova jednota, pomocné dílo evangelických církví na území dnešní ČR (dodnes přispívá na opravy a údržbu církevních budov ČCE)

7.6.1938 † Josef **Souček**, první synodní senior ČCE

10.6.1783 zastavení deportací tzv. deistů a izraelitů do Banátu a Sedmihradska

14.6.1798 * František **Palacký**, „otec národa“, významný český politik a historik

15.6.1923 † Jozef Ľudovít **Holuby**, senior, botanik, etnograf a historik

19.6.1623 * Blaise **Pascal**, francouzský matematik, fyzik a spisovatel, teolog a náboženský filozof

21.6.1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze, mezi nimi i Jána **Jesenského**, lékaře a diplomata, původem ze Slovenska

24.6.1983 † Zdeněk **Trtík**, český teolog, duchovní CČSH, spisovatel a profesor HTF UK

Červenec

5.7.1903 položen základní kámen Husova pomníku na Staroměstském náměstí v Praze

6.7.1415 † M. Jan **Hus**, upálen v Kostnici

10.7.1913 † Mikoláš **Aleš**, malíř a grafik, autor řady obrazů s husitskými náměty

- 11.7.1963 † František **Bednář**, historik, teolog a profesor Husovy (a Komenského) evangelické bohoslovecké fakulty v Praze
- 13.7.1923 * Miroslav **Heryán**, českobratrský teolog, pedagog a esperantista
- 22.7.1423 † Gilles **Meursault**, upálen v Tournai
- 21.7.1773 papežskou bulou zrušeno Tovaryšstvo Ježíšovo (jezuitský řád)
- 23.7.1433 † **Pavel z Kravař**, husitský emisar a lékař upálen ve skotském St. Andrews

Srpen

- 11.8.1948 * Jan **Palach**, českobratrský evangelík, člen sboru v Libiši u Neratovic
- 17.8.1753 * Josef **Dobrovský**, kněz, jezuita, český filolog, zakladatel slavistiky
- 20.8.2003 † Luděk **Brož**, duchovní, profesor ETF UK v Praze
- 21.8.1968 okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy
- 23.8.1868 * Dušan **Jurkovič**, architekt a stavitel
- 28.8.1843 * Augustin **Sedláček**, historik, kastelolog a genealog
- 29.8.1523 † **Ulrich von Hutten**, německý učenec, básník a reformátor

Září

- 8.9.1783 * Nikolaj Severin **Grundtvig**, dánský evangelický kazatel, politik a spisovatel
- 13.9.1943 * Otakar Antoň **Funda**, filozof a religionista
- 23.9.1928 odhalena mohyla gen. Milana R. Štefánika na Bradle
- 24.9.1483 husité překazili spiknutí, v němž se připravovalo vyvraždění husitů v Praze (II. pražská defenestrace)

- 27.9.1973 † Štefan **Osuský**, politik, diplomat, člen čsl. exilové vlády v Londýně během 2. světové války
- 28.9.1903 založena Kostnická jednota
- 29.9.1923 † Antonín Cyril **Stojan**, římskokatolický duchovní, politik a arcibiskup olomoucký
- 30.9.1938 uzavření Mnichovské dohody („diktátu“)

Říjen

- 1.10.1873 položen základní kámen k dostavbě nové části chrámu sv. Víta na Pražském hradě
- 5.10.1773 vyšlo nařízení císařovny Marie Terezie, aby jezuité opustili všechny koleje v Čechách a vystěhovali se
- 5.10.1843 * Čeněk **Dušek**, poslední český superintendent HV, spoluzakladatel Kostnické jednoty († 23. 11. 1918)
- 11.10.1424 † Jan **Žižka** z Trocnova, geniální husitský vojevůdce
- 18.10.1883 * Martin **Rázus**, evangelický farář, spisovatel a politik
- 21.10.1973 † Gustav Adolf **Říčan** ml., českobratrský kazatel, církevní a regionální historik
- 26.10.1903 založena Česká diakonie
- 28.10.1928 vznik samostatného Československa
- 27.10.1413 Mistr Jan Hus dokončil svou Postillu českou.
- 31.10.1517 světový den reformace (dr. Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 3.11.1918 stržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí

- 4.11.1763 * Karel Václav Ignác **Thám**, český obrozenecký filolog, básník, autor Obrany jazyka českého
- 5.11.1618 † Eliáš **Lányi**, superintendent a autor duchovních písní
- 5.11.1953 † dr. Ferdinand **Hrejsa**, profesor Husovy bohoslovecké fakulty, historik
- 10.11.1483 * dr. Martin **Luther**, teolog a reformátor
- 18.11.1883 znovuotevření Národního divadla (po požáru 1881) slavnostním představením opery Libuše Bedřicha Smetany
- 26.11.1858 * Mária **Royová**, sociální pracovnice a diakonka
- 30.11.1393 † **Matěj z Janova**, Husův předchůdce, žák Jana Milíče z Kroměříže

Prosinec

- 2.12.1923 * Miloslav **Hájek**, evangelický teolog, překladatel, duchovní a synodní senior ČCE
- 4.12.1563 ukončen tridentský koncil, který měl upevnit římskokatolickou církev v době náporu reformace
- 11.12.1528 † **Lukáš Pražský**, teolog a biskup Jednoty bratrské
- 18.12.1863 * **František Ferdinand d'Este**, následník rakouského trůnu, hodlal federalizovat habsburskou monarchii
- 22.12.1973 † Ladislav **Machoň**, český architekt, autor památníku J. A. Komenského v Naardenu

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2024

9.4.1624	římskokatolické vyznání vyhlášeno za jedinou povolenou křesťanskou konfesi na Moravě
29.4.1624	římskokatolické vyznání vyhlášeno za jedinou povolenou křesťanskou konfesi v Čechách
<i>(v jiných částech habsburské říše – např. v Uhrách či ve Slezsku – byly ovšem po roce 1624 tolerovány i jiné konfese křesťanství)</i>	
1534	první vydání Bible v (Lutherově) překladu do němčiny
1534	duchovní středoslovenských báňských měst přijali augsburské vyznání víry (tzn. přešli k luteránství)
27.5.1564	† Jan Kalvín , švýcarský reformátor
7.6.1424	bitva u Malešova, vítězství orebitů vedených J. Žižkou
29.6.1374	† Milíč z Kroměříže , kazatel, Husův předchůdce
11.10.1424	† Jan Žižka z Trocnova , husitský hejtman a vojevůdce
26.11.1414	obnovení přijímání pod obojí způsobou i pro laiky v kostele U Martina ve zdi Jakoubkem ze Stříbra

Leden

- 9.1.1974 † Jan Blahoslav **Kozák**, evangelický filozof a teolog
11.1.1584 mandát Rudolfa II. proti Jednotě bratrské

Únor

- 8.2. 994 † **Mlada**, abatyše prvního ženského kláštera u sv. Jiří na Pražském hradě (přesný letopočet není znám)
8.2.1934 † Ján **Slávik**, slovenský evangelický farář a církevní historik, signatář Martinské deklarace (1918) a člen výboru Matice slovenské
9.2.1944 † František **Žilka**, bohoslovec a překladatel N. Zákona
25.2.1634 v Chebu zavražděn **Albrecht z Valdštejna**, vojevůdce
25.2.1924 † Mária **Royová**, slovenská hudební skladatelka a diakonická pracovnice v organizaci Modrý kříž

Březen

- 2.3.1624 † Jan Jiří **Krnovský**, velitel slezských stavovských vojsk
2.3.1824 * Bedřich **Smetana**, hudební skladatel († 12.5.1884)
2.3.1894 * Ivan **Dérer**, slovenský právník, publicista, spoluautor a signatář Martinské deklarace, poslanec a ministr vlády Československé republiky
4.3.1654 pražská univerzita sloučena s jezuitskou kolejí, vytvořena Karlo-Ferdinandova univerzita a svěřena jezuitům
6.3.1984 † Martin **Niemöller**, německý protestantský bohoslovec, odpůrce nacismu, zakladatel Vyznávající církve
7.3.1274 † sv. Tomáš **Akvinský**, významný středověký teolog

Duben

- 1.4.1694 * Samuel **Hruškovíc**, slovenský farář a básník
9.4.1624 římskokatolické vyznání vyhlášeno za jedinou povolenou křesťanskou konfesi na Moravě
18.4.1874 * Alois **Spisar**, modernistický teolog, kněz CČS(H)
22.4.1724 * Immanuel **Kant**, německý filozof
29.4.1624 římskokatolické vyznání vyhlášeno za jedinou povolenou křesťanskou konfesi v Čechách
30.4.1344 pražské biskupství povýšeno na arcibiskupství

Květen

- 4.5.1919 † Milan Rastislav **Štefánik**, politik, generál francouzské armády, spoluzakladatel Československa
14.5.1854 * Josef Theodor **Müller**, historik Jednoty bratrské
27.5.1564 † Jan **Kalvín**, švýcarský reformátor
30.5.1434 bitva u Lipan, která otevřela cestu k ukončení husitských válek a k přijetí kompaktát

Červen

- 7.6.1424 bitva u Malešova, vítězství orebitů vedených J. Žižkou
21.6.1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze, mezi nimi i Jána **Jesenského**, lékaře a diplomata, původem ze Slovenska
24.6.1504 * Johannes **Mathesius**, evangelický kněz působící v Jáchymově, přítel Martina Luthera
27.6.1944 † Milan **Hodža**, politik, historik, publicista, poslanec a československý premiér
29.6.1374 † **Milíč z Kroměříže**, kazatel, Husův předchůdce
30.6.1364 † **Arnošt z Pardubic**, první arcibiskup pražský

Červenec

- 6.7.1415 † Jan **Hus**, reformátor, upálen v Kostnici
14.7.1834 * Theodor Karl **Hasse**, evangelický teolog a politik
19.7.1374 † Francesco **Petrarca**, středověký italský básník
28.7.1914 začátek 1. světové války

Srpen

- 12.8.1474 * **Řehoř Krajčí**, jeden ze zakladatelů Jednoty bratrské
17.8.1934 * František **Šmahel**, historik a vysokoškolský pedagog
19.8.1619 čeští stavové sesadili o dva roky dříve zvoleného císaře Ferdinanda II. z postu českého krále
30.8.1924 zakončen I. sněm Církve československé (husitské)

Září

- 5.9.1439 † **Křišť'an z Prachatic**, kněz, lékař a astronom, přítel Jana Husa
8.9.1924 † Rehor **Uram Podtatranský**, pedagog, spisovatel, historik, spoluzakladatel vydavatelství Tranoscius
11.9.1894 * Bohumír **Cigánek**, reformistický kněz, biskup CČSH
12.9.1899 začátek procesu s Leopoldem Hilsnerem, v němž se angažoval Tomáš Garrigue Masaryk
15.9.1564 * **Karel Starší ze Žerotína**, moravský politik, ochránce Jednoty bratrské

Říjen

- 11.10.1424 † Jan **Žižka z Trocnova**, husitský hejtman a vojevůdce
24.10.1624 † Abraham **Scultetus**, reformovaný teolog na dvoře zimního krále Fridricha Falckého (provedl netolerantní „očistu“ výzdoby katedrály sv. Víta, Vojtěcha a Václava)
27.10.2004 † Vladimír **Sakař**, archeolog a historik, první moderátor VERITAS
31.10.1517 světový den reformace (dr. Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 3.11.1918 stržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí
17.11.1624 † Jakob **Böhme**, německý mystik a filozof
19.11.1449 † **Kunhuta ze Šternberka**, první manželka českého krále Jiřího z Poděbrad
26.11.1414 obnovení přijímání pod obojí způsobou i pro laiky v kostele U Martina ve zdi Jakoubkem ze Stříbra

Prosinec

- 2.12.1974 † Hana **Benešová**, manželka prezidenta E. Beneše
24.12.1919 kněží reformního křídla v římskokatolické církvi sloužili mši v češtině, která se stala impulzem k vzniku Církve československé (husitské)
25.12.1624 † Angelus **Silesius**, slezský německý píšící básník a mystik
31.12.1384 † Jan **Viklef**, oxfordský teolog, jehož spisy ovlivnily Jana Husa a další husitské reformátory